

# הפּוֹרְתַח בכל יום...

הניוז היומי של דרשו

# 2000

Dirshu  
דרשו ד' ועוזו  
קרן עולמית לחינוך  
ועידוד לימוד התורה

מה  
נלמד  
היום

יום שלישי ב' חשון תשפ"א ■ דף היומי בבלי: עירובין עב ■ דף הכולל: שבת פט.  
דף היומי בהלכה: מסעיף ד' עד סעיף ז'.  
מוסר: אהבת חסד - וראה עוד' עד פרק י"ג.  
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבושה 'יש מתבייש אם ימנע' עד שער האהבה 'ויאהב רעיו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: [dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

ועל כברת הדרך המדהימה  
שנעשתה מאז יצא הניוזלטר  
לדרך ועד להוצאתו של  
הגיליון ה-2,000



הרב משה  
הרמן מספר  
על העבודה  
שמאחורי  
הקלעים

אנחנו קוראים לזה 'ניוזלטר', אבל בפועל יש פה הרבה יותר תוכן ממה  
שיש ברוב העלוני השבועיים, והוא יוצא לאור חמש פעמים בשבוע

אנחנו שולים ומיד מתחילות לזרום התגובות. וזה לא מפתיע בכלל", הוא אומר, "מדובר בניוזטר ייחודי שאין כמותו בעולם, ולא בגלל שאני מפיק אותו ומבצע את העריכה הסופית רגע לפני סגירתו, אלא כי זאת המציאות. אנחנו קוראים לזה 'ניוזלטר', אבל בפועל יש פה הרבה יותר תוכן ממה שיש ברוב העלוני השבועיים, והוא יוצא לאור חמש פעמים בשבוע, לצד עלון 'לקראת שבת' שמגיע במתכונת שבועית. "סיפר לי משגיח בישיבה קטנה חשובה מאוד בבני ברק, שהוא נוהג להדפיס מדי יום את 'הפּוֹתַח', ומחלק לבחורים בישיבה שלו. לדבריו, הבחורים ממילא קוראים ספרים ועיתונים, וקשה לפקח עליהם שיקראו רק תוכן איכותי וחיובי. כך הוא מספק להם חומר של 'הפּוֹתַח', ואין להם זמן לקרוא דברים אחרים, כשהוא יודע

את תפקידו כמפיק הראשי של הניוזלטר היומי 'הפּוֹתַח', החל הרב משה הרמן לבצע עוד לפני שהתמנה למנהל מחלקת המדיה ב'דרשו', ומאז הוא אינו זונח את התפקיד הזה, למרות שהתקדם וקיבל לידי תחומי סמכות רחבים יותר. "יש לי חיבה יתירה לניוזלטר", אומר הרב הרמן שבמקביל עורך גם את עלון 'לקראת שבת', כשבין העלון והניוזלטר יש נקודות רבות של השקה ושיתוף פעולה. "הניוזלטר הוא המקום שבו אתה רואה את הפירות מיד. יום אחד משקיעים ועובדים ולמחרת זה כבר מפורסם בכל מקום ויש תגובות נלהבות והערות והוספות שהקוראים שולחים בחזרה. זה נותן לנו אפשרות להתכתב עם הציבור גם באופן פיזי, וגם במובן המטאפורי של המונח 'התכתבות'. יש קשר של 'רצוא ושוב',

בוודאות שהחומר הזה נקי מכל רבב, ורק נותן להם רצון וחשק לחזור לגמרא בשמחה ובהתלהבות".

**סביר להניח שהוא לא המשגיח היחיד שקורא את 'הפותח'...**  
"זה בדיוק מה שאמרתי לך", משיב הרב הרמן בחיור, "שהוא בעצם 'יורה לעצמו ברגל', כי רוב המשגיחים משתמשים בחומרים של 'הפותח' לשיחות שהם מוסרים בפני הבחורים, והוא נותן לבחורים עצמם לקרוא את הפותח, כך שהוא צריך לארגן חומרים אחרים..."

**אתם מקבלים משוב גם מרבנים ואנשים בעלי תפקידים תורניים?**

"כל הזמן. אין יום שאנחנו לא מקבלים משוב ממרצים, רבנים, דרשנים, מחזירים בתשובה, מלמדים, ראשי כוללים, וכמובן הרבה מאוד יהודים מן השורה, אנשים רגילים, בעלי בתים ואברכי כוללים, זקנים עם נערים, כולם קוראים ומגיבים בהתלהבות".

**מה סוד ההצלחה שלכם?**

"זה עניין של השקעה בכל אייטם ואיטם. שום דבר לא נכנס אצלנו סתם ככה 'כי למה לא'. אם הכנסנו אייטם ל'הפותח', זה בגלל שהוא מעניין. לא בגלל שהיינו צריכים לסתום חור והיה חסר לנו חומר. לא פעם אני עובר על הניוזלטר רגע לפני הסגירה, ואמר לעצמי 'תשמע, האיטם הזה די משעמם'. במקרה כזה אני פשוט מסיר אותו, ומחפש במקום משהו אחר, שיהיה מעניין. אין אצלנו פשרות בעניין הזה, ואנחנו גם עוקבים ובודקים מה יותר מעניין את הקוראים, מה פחות מעניין. מה מביא יותר תגובות, מה אנשים לא אהבו (גם זה קורה לפעמים), ואנחנו משתדלים לקלוע לטעם של כולם.

"לצד ההשקעה בתוכן עצמו, יש גם את ההגשה המיוחדת שלנו, כמיטב המסורת של 'דרשו'. השקענו רבות בבחירת פונטים נעימים לקריאה. התמונות נבחרות בצורה קפדנית, העיצוב הגרפי של כל אייטם ואיטם וגם של השטנץ הכללי, הכל נעשה בקפידה, מתוך מחשבה ורצון שיהיה נגיש, קריא ונעים לעין".

**מי מחליט מה יהיה נעים לקרוא ומה הוא יאהב, זה די קשה לקלוע מראש לטעם של אנשים אחרים, בפרט שאתה לא מכיר את רובם.**

"זאת עבודת צוות, יש כמובן למידה תוך כדי תנועה, מקבלים פידבקים ומעדכנים ומשנים לפי העניין והצורך.

"מעל לכל יש לנו מנכ"ל שמשקיע את כל הנשמה, והוא באמת עוקב ומייעץ ומדריך ומנחה ועם הרבה סייעתא דשמיא מצליחים ב"ה".

**למה יש הרגשה כזאת כשקוראים 'הפותח', שכל הזמן רוצים**

**לקרוא עוד ועוד, זה אף פעם לא נמאס.**

"לדעתי זה בגלל הקביעה הברורה של המנכ"ל, שבכל התכנים של 'דרשו' לא ייכנסו דברים שאינם נעימים לקריאה, גם אם הם מאוד מעניינים. כך למשל לא תמצאו אצלנו סיפורים על מוות ושכול ל"ע, גם לא על חולים ועל משברים גדולים.

אנחנו מאוד משתדלים שהחומר שלנו יהיה חומר שאתה יכול לקרוא ולחייך, שאתה לא מתעצב תוך כדי קריאה. גם לא הטפות מוסר כבדות, אפילו לא בימי אלול ועשרת ימי תשובה.

מי שרוצה ללמוד מוסר, יודע היכן מונחים ספרי המוסר בביתו או בבית המדרש הקרוב. הוא קורא 'הפותח' כדי להתחזק וליהנות מההתחזקות. לא כדי להתעצב אל לבו. זה נושא מאוד מאוד חשוב לנו, והמדד שהמנכ"ל שלנו קבע הוא מאוד ברור: זה חייב להיות סיפור שאתה יכול לספר בשולחן שבת ליד הילדים, ולא תצטרך להרגיע אותם ולרכך בפניהם את הסיפור כי הם מפחדים מדי. רק מה שעובר את הרף הזה נכנס אצלנו ב'הפותח' וב'לקראת שבת', וזה מה שמביא לנו אהדה רבה כל כך מצד הקוראים".

"אגב, יש גם גאונות של ממש בבחירת השם 'הפותח' בכל יום' לניוזלטר. זה משפט שגורם לך לרצות לפתוח עם הניוזלטר הזה את היום. ומי שפותח את היום עם 'הפותח' כל היום שלו נראה אחרת. יש לו סיפור לספר למי שיפגוש, הוא ידבר עם אשתו כשיחזור הרבה על נושאים יותר ערכיים, יש לו סיפור יפה לספר לילד לפני השנה, זה חינוכי זה משפיע על הסביבה, זה משנה את האדם ושה משביח את האווירה בבית".

**איך ההרגשה כשיוצא לאור הגיליון ה-2,000?**

"זאת שמחה גדולה מאוד. זה ציון דרך לא פשוט, ואנחנו כמובן מנצלים אותו כדי להתרענן, להתעדכן, וגם לקבוע יעדים חדשים. אחד היעדים שקבענו פה זה להגיע בעז"ה ל-100 אלף מנויים עד הגיליון ה-3,000. אנחנו כרגע עם 47 אלף מנויים, ובעוד קצת יותר משלוש שנים אנחנו רוצים להגיע למספר שהוא יותר מכפול.

"זה נשמע כמו חלום שיהיה בלתי אפשרי להגשים אותו, אבל אנחנו רואים את קצב הגידול העכשווי, ויודעים שעם קצת השקעה אנחנו יכולים להגיע הרבה יותר גבוה בעז"ה. הקוראים יכולים לעזור לנו בעניין, להמליץ לחברים וקרובי משפחה להצטרף אלינו, דבר שאני בטוח שרביכם מהקוראים כבר עשו, כי באמת מספר בקשות ההצטרפות שאנחנו מקבלים רק הולך וגדל מדי יום, והם כולם באים במה שנקרא 'שיטת חבר מביא חבר'.

"זה ציון דרך חשוב מאוד, והשיחות שקיימנו בימים האחרונים עם העורכים, הן העורך העכשווי הרב דוד פריד, והן קודמיו הרב רפאל וינטר שהיה המייסד והרב יעקב לוסטיגמן שהיה שותף ושימש כעורך במשך תקופה - נתנו לנו קצת פרופורציות, הסתכלנו אחורה וראינו את כבדת הדרך המדהימה שעשינו עד כה, בתפילה ובתקווה שכך נמשיך גם הלאה בסייעתא דשמיא".

שיחה

מיוחדת עם  
עורך 'הפותר'  
בכל יום' הרב  
דוד פריד



לרגל הוצאת הגיליון ה-2,000

על מלאכת הליקוט, הסינון  
ומלאכת העריכה המורכבת

**"האתגר שלנו הוא, שכל מנוי של 'הפותר' יידע בוודאות מדי בוקר שממתין לו במייל תוכן איכותי ומרתק. שלא ייכנס רק כדי לבדוק אם יש משהו מעניין, אלא מתוך ידיעה ברורה מה הוא הולך לקבל..."**

משום שהם 'נבלעו' בתוך כתבה ארוכה, או שהתפרסמו בגיליון שאינו מוכר ונפוץ כל כך, ואני עכשיו נותן להם הזדמנות נוספת, עם תפוצה של רבבות קוראים בכל רחבי העולם.

"כמו כן אני עובר על גיליונות מהעת האחרונה, וגם על עיתונות טרייה יחסית, ומוצא שם טורי דעה והשקפה שפעמים רבות מתאימים לנו מאוד. יש לזכור שלא כולם מנויים על אותם עיתונים, כך שבזכות הפותר, התכנים האיכותיים מגיעים לכולם."

**אם כך מדובר בעיקר בעבודת ליקוט, או שיש כאן גם עריכה**

**בתוכן עצמו?**

"הליקוט זה חלק חשוב מאוד מהמלאכה אבל בכך לא סיימנו. במקרים רבים אני 'תולש' איזושהי עובדה או סיפור מתוך מאמר ארוך. כמובן שצריך לעשות לו הקדמה, לתת לו סיומת, ותמיד תמיד אנחנו חייבים לעשות כותרת מעניינת ומרתקת שתגרום לקורא להתעניין ולקרוא את המאמר עצמו.

"לפעמים המאמר קצת מדי מסורבל וצריך לקצר אותו, לחדד את המסר, לתת לו קצב מהיר יותר. בכאלו מקרים אני מתערב בתוך התוכן ועושה את מלאכתי, ולא פחות חשוב מכל האמור זה נושא הקרדיטים. אנחנו לא מקפחים את שכרם של הכותבים והעלונים שהביאו את התוכן, ואנחנו מאוד מקפידים לתת 'קרדיט' והכרה לכל אחד על מה שהוא כתב או פרסם.

"לפעמים אני רואה בעלון פלוני סיפור יפה שהעלון מביא מספר כלשהו, אני לא חוסך במתן הקרדיט לעלון. אני אכתוב בכזה מקרה גם את שם הספר שהוא המקור הראשון של החומר, וגם את שם העלון שציטט אותו ושבצעם הביא אותו לידיעתך.

"וכמו שאמרתי, יותר ממלאכת הליקוט יש לנו מלאכת סינון. אנחנו נמצאים בדור שבו יש שפע של תכנים מכל הסוגים והמינים. בכל מקום שרק תפנה אתה מוצא סיפורים ועובדות, ומאמרי הגות וטורי דעה ועוד ועוד. החכמה היא לסנן, להביא לציבור שלנו רק את הדברים הכי הכי מעניינים. אנחנו

אחד המיוחדים שבחבורת העורכים, הוא הרב דוד פריד, שבשנים האחרונות עמל דבר יום ביומו על איסוף ועריכת התכנים ל'הפותר בכל יום'.

אליו מגיעים כל המדורים והפינות הקבועות שנכתבים על ידי כל הכותבים, ובנוסף מוטלת עליו המלאכה לאסוף ממקורות רבים ומגוונים, סיפורים או מאמרים קצרים שישוּבצו גם הם ב'הפותר', הקשורים בענייני דיומא, פרשת השבוע, או סתם נושאים שונים בהגות ומחשבה, ימי הילולא של צדיקי הדורות ועוד ועוד. לעבד אותם ולהגישם בצורה בהירה ומושכת ושווה לכל נפש.

"המלאכה מאוד מאתגרת", הוא מספר בשיחה שקיימנו לכבוד הגיליון ה-2,000. "צריך למצוא תכנים מעניינים לכל יום, ומדד האיכות שלנו גבוה מאוד.

"האורך חשוב מאוד, כי מדי קצר זה לא טוב, ובוודאי שאורך מדי לא מתאים לפלטפורמה שלנו שאמורה להיות תוכן איכותי ומרומם לפני תחילת היום. הכי חשוב, שזה יהיה מעניין, שיהיה מסר. אנחנו לא נביא סיפור ריק מתוכן, סתם כי הוא מעניין. אנחנו מעדיפים את המאמרים שלנו שיבואו עם 'עוקץ' עדין, רצוי עם סיומת חזקה שתותיר רושם בלב הקורא ועוד ועוד."

**איך באמת אתה מצליח לעמוד ביעדים ולספק לנו חמש פעמים בשבוע ניוזלטר מלא וגדוש בתכנים איכותיים כל כך?**

"המלאכה הזאת באמת די מאתגרת. אני נובר רבות בגיליונות פרשת שבוע ישנים, בעיתונים משנים קודמות, ולעיתים בספרים מ'אוצר החכמה' וכדומה. עליי לעבור מדי יום על חומר רב מאוד, כדי לשלוף מתוכו את החומרים המתאימים.

"כמובן שאני צריך להיזהר שלא להביא סיפורים מפורסמים מדי, כי אז לא הוספתי לקורא ערך רב. אני תמיד אחפש משהו פחות ידוע, שרוב האנשים לא שמעו עליו או לא קראו עליו עד כה, ולמרות שאני משתמש בעיקר בתכנים שכבר פורסמו בעבר בבמות שונות, עדיין לא כל מה שפורסם זכה לתשומת הלב הראויה, או

## תוכל אולי לשתף אותנו באחת התגובות היותר מעניינות שקיבלת?

"יש איזה רב ידוע בארה"ב שקורא בקביעות את 'הפותח' מדי יום, כפי שהוא מעיד על עצמו. הוא סיפר לנו, שיום אחד הוא קרא ב'הפותח' סיפור על יהודי שסבל סבל רב בגלל בעיה במעיים, ובחופת בתו הוא בכה בכי תמרורים וביקש רמז משמים למה אירע לו כדבר הזה, ומתוך חלום שהיה לו לאחר מכן הוא הבין שזה קרה לו בגלל שהוא פגע בכבודו של מרן הגר"ע יוסף זצ"ל. הוא עלה על קברו של הרב, קיבל על עצמו נזיפה וביקש מחילה כדת וכדין, ואכן נושע מצרתו.

"אותו רב שקרא את הסיפור נצר אותו בזכרונו, והנה למחרת התקשר אליו יהודי שסיפר לו שלבו נוקף אותו על כך שבצעירותו היה מדבר סרה בהגה"ק מסאטמאר זצוק"ל. הוא שאל אם עליו לבקש מחילה וכמובן שהרב עודד אותו לעשות זאת בהקדם, ואף סיפר לו את הסיפור ששמע אודות המעשה עם מרן הגר"ע יוסף זצ"ל.

"היהודי לא איחר לעשות את הדבר, לקח איתו מניין ונסע לקריית יואל, שם עלה על ציונו של הרה"ק מסאטמאר וביקש מחילה כדת וכדין. למחרת הלך לבקר ידו שלו שהיה זקוק לעבור ניתוח במעי, וסיפר לו את סיפור המעשה, ומה התברר? שאותו ידו הוא הוא היהודי בעל המעשה שביקש מחילה מהגר"ע יוסף זצ"ל, וכך ישבו שני החברים שכל אחד מהם פגע בצעירותו בגדול אחר בישראל, ובאחרונה ביקשו שניהם מחילה, ושמחו יחד על שזכו לכפר על חטאם, ולדבריהם משמים אף רמזו להם שהתכפר להם החטא, בכך שהתוודעו זה לזה בסיפור שהתגלגל דרך 'הפותח', חצה ימים ונהרות והביא ישועה גדולה לשתי המשפחות".

דואגים לכך שכל מנוי של 'הפותח' ידע בוודאות, מדי בוקר, שממתין לו במייל תוכן איכותי שירתק אותו. הוא לא נכנס כדי לבדוק אם יש משהו מעניין, אלא בידיעה ברורה שהוא הולך להיות מרותק".

## מה החלק הכי קשה בעבודה הזאת של עריכת 'הפותח'?

"המאמץ שלא לחזור על אותו התוכן פעמיים. זה הולך ונהיה קשה יותר ויותר ככל שנוקפות השנים. חשוב לי מאוד לא להביא פעם שניה חומרים שכבר הובאו לפני שנתיים או שלוש. בשנה הראשונה זה קל, בשנה השניה זה בא בקלות יחסית, אבל בשנה השלישית וביתר שאת הרביעית, זה כבר נהיה לא פשוט בכלל, כי התכנים שהיו זמינים אז הם אותם תכנים שזמינים היום, וכבר אז בחרתי את התוכן הכי איכותי והכי מעניין, מה שאומר שהיום אני כבר לא יכול להשתמש בו. מצד אחד אני לא רוצה לפרסם אותו שוב, ומצד שני אני לא רוצה לרדת ברמה לתוכן פחות מעניין. זה כמובן מצריך יותר מאמץ ויותר יצירתיות. זה ממש עניין של סייעתא דשמיא יומיומית כדי לעמוד ביעדים ולשמור על הרמה הגבוהה".

## ואיך התגובות שמגיעות? אנשים מגיבים לך על התכנים?

"האמת שאני לא מפרסם את שמי ב'הפותח', כך שאנשים לא מגיבים לי כמעט ברחוב או בטלפון, אבל יש לנו כתובת מייל לתגובות, ואנשים מגיבים בכתב, ממש מכל רחבי העולם. אנחנו מקבלים פידבק מאוד מאוד חזק מהציבור. אנשים כותבים לנו כמה הם נהנים, כמה הם מתחזקים, ובעיקר כמה הם מודים לנו על העבודה. כמובן שזה מחמם את הלב ונותן לנו הרבה כח להמשיך הלאה בעבודה המתגרת הזאת".

מחבר ספרי הלכה ומאמרי הגות ובעל טורים תורניים קבועים המתפרסמים בין היתר גם ב'הפותח'



שיחה מרתקת עם הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

אני נחשף לתגובות נלהבות מכל רחבי העולם היהודי. ארה"ב, אירופה וכמובן ארץ-ישראל. משגיחים, מגידי שיעורים, מרצים, מחברי ספרים וכותבי מאמרים - משתמשים בקביעות במגוון התכנים האיכותיים ש'דרשו' מספק"

'משאת המלך' באלעד, בשעות אחה"צ הוא חובש את ספסליו של כולל 'מדרש אליהו' בעיר. ספריו ההלכתיים כבר קנו להם שביטה

הרה"ג ר' שמואל ברוך גנוט שליט"א, עסוק בכל שעות היממה במילוי תפקידיו התורניים: בבקרים הוא מכהן כר"מ בעיון בישיבת

בארון הספרים היהודי, בהם 'ויאמר שמואל', 'שלהי דקייטא', 'משנת תפילין', 'דבר למועד' ועוד.

בין לבין הוא עורך ב'מכון ירושלים' וכן עוסק בעריכה תורנית פרטית. הרזומה שלו כולל מלאכת עריכה של כ-80 ספרים תורניים, כולל ההדרה של ספרי ראשונים ואחרונים, ועריכת ספריהם של מחברים בני זמננו. הוא בעל טור תורני השקפתי המתפרסם מדי יום רביעי ב'יתד נאמן' וכותב מאמרים תורניים בעיתונות החרדית.

מאחר וחיבה יתירה נודעה לו משחר נעוריו לכתובה, טורח הרב גנוט לפנות לעצמו זמן לעתים קבועות ומזומנות, לכתוב מאמרי הגות, כי ה' הטובה עליו, אף מעבר לעבודתו הקבועה, בכל פעם בהתאם למה שהוא רואה לנכון באותה עת לעורר ולהשפיע. הוא מעלה על הכתב מחשבות של מוסר, רעיונות של התחזקות ועוד, והכל בשפה נעימה וקלילה, המושכת את הלב ומחדירה בקוראים מסרים של תורה ויראה מתוך קדושה וטהרה. הקשר של הרב גנוט עם 'דרשו' החל לפני כעשרים שנה, כשהתבקש לכתוב לחוברות 'חיזוק' שי"ל על ידי 'דרשו' פסקי הלכות מתוך ספרו 'שלהי דקייטא', שיצא באותם הימים.

מאז כתב הרב גנוט בחוברות 'חיזוק' עוד מאמרי הלכה. בהמשך כתב בתדירות בחוברות 'חיזוק' השבועיים של 'דרשו', וכן כתב יחד עם הרה"ג ר' יעקב סירוטה את החוברת המיוחדת 'גישמאק בלימוד'. מאמריו פורסמו גם בבמות נוספות של 'דרשו', כביטאון 'הישיבה' ועוד. במקביל, מאמריו בעיתונות עולים בקביעות ב'הפותר'.

"אין ספק ש'ארגון דרשו' נחשב כיום, ובצדק, לגדול מזה הרבים בדורנו, על כל ענפיו ופעליו הרבים", אומר הרב גנוט בשיחה שקיים עמנו לכבוד הגיליון ה-2,000 של 'הפותר'. "אלפי בחורים ואברכים מתייגעים בתורה בצורה שיטתית וכובשים את כל הש"ס בהעמקה ובבקיאות מעוררת השתאות, יחד עם לימוד הלכה קבוע ושיטתי במסגרת תוכניות הלימוד השונות של 'דרשו'. "גליונות 'דרשו' וכמות החומר המודפס, המצולם והנשלח לרבבות יהודים, יחד עם הפרסומים בכל הפלטפורמות של 'דרשו', בתחום ההלכתי וההשקפתי, מידי יום ביומו, מחזקים ומעוררים רבבות יהודים בכל הגלובוס.

"אין ספק שזכות היא לי להיות חלק מזיכוי הרבים האדיר הזה", הוא מוסיף. "וכבר אמר רבינו הסטייפלר זצ"ל על ספרי ה'קהילות יעקב' שחיבר: 'בשעה שאני ישן או אוכל, ובו ברגע מעיינים בני תורה בספרי - נוספות לי זכויות'. וכשמדובר ב'דרשו', הרי כמעט בכל רגע נתון, מעיינים בדבריך אי שם ברחבי תבל, קוראים, מוסיפים ידע, מתחזקים, מתעלים. מה יהודי יכול לבקש לעצמו יותר מזה?".

**ככותב ותיק ומוערך, מה היא חוות דעתך על התכנים המגיעים**

**מדי בוקר במסגרת 'הפותר' לרבבות מנויים ברחבי תבל?**

"אגלה את אוזנך סוד", אומר הרב גנוט. "קיבלתי את 'הפותר' במייל במשך תקופה קצרה, וביקשתי להפסיק לקבלו... מדוע? כי בכל פעם שפתחתי את המייל, מצאתי את עצמי שוקע בתכנים המרתקים הללו. קורא, קורא וקורא, והנה נעלמה לי רבע שעה פורייה ואיכותית, שללא ספק העשירה אותי. אבל אין לי רבע שעה פנויה ביום...

"אבל אני כן נחשף לתכנים הללו באופן יזום, כשאני בוחר לעשות זאת באמצעות כניסה ל'דרשו' וחיפוש התכנים הנצרכים לי באותה העת. זה מעשיר את עולמי ואת עולמם של קוראיי בבמות השונות שבהן מתפרסמים המאמרים שלי.

"מדובר בתוכן רב כמות ורב איכות, ואני לוקח משם חומר רב, גם לתלמידי, גם לבמות הכתיבה שלי ועוד. מדובר באנציקלופדיה הממוחשבת הגדולה ביותר בעולם כיום לחומר תורני איכותי, בכל נושא וענין, וזאת בהחלט זכות גדולה עבורי שהמאמרים שלי מתפרסמים בין היתר גם ב'דרשו'".

**יש תגובות? אנשים מגיבים על המאמרים שמתפרסמים ב'הפותר'?**

"כמות התגובות מעוררת השתאות", משיב הרב גנוט. "מארה"ב ומאירופה, וכמובן מארץ הקודש, אין ספור משגיחים, מגידי שיעורים ומוסרי הרצאות, מחברי ספרים וכותבי מאמרים - משתמשים בקביעות במגוון חומרי החיזוק והדעת ש'דרשו' מספק בכל ענפיו.

"יש לי ידיד משגיח באחת הישיבות ומרצה מבוקש במקומות רבים. הוא מספר לי שהוא 'עוקב אחרי' וקורא את המאמרים שמתפרסמים ב'הפותר'. לדבריו הוא משתמש בקביעות בחומרים המתפרסמים במייל היומי עבור השיחות שהוא מוסר בישיבה שלו ובהרצאות שהוא מתבקש למסור מחוץ לישיבה.

"דרישות שלום כאלו אני מקבל בקביעות מכל שדרות הציבור. כל מאמר טוב מופץ לעוד ועוד תיבות מייל, בתפוצה מתגלגלת. אחד קורא, משתף עשרות מחבריו, וגם הם ממשיכים הלאה את 'מסע החיזוק' הזה הלאה..."

"ערכתי לפני כמה חודשים ספר חיזוק מיוחד, של אחד המחברים שספריו נמכרים לאלפים. חלק מהחומר היה נראה לי מוכר, ואכן לא הופתעתי לגלות שמקורו בתכנים שפורסמו ב'דרשו'. זה לא מפתיע בכלל, כי מדובר בסיפורים ומאמרים יוצאי דופן, שמעבר להיותם איכותיים ועשירים, במגוון סגנונות וטעמים, הם גם מוגשים בצורה מושכת, עם כותרות שמגררות את סקרנותו של הקורא וגורמות לו להיתפס ולקרוא את המאמר עד תומו. יש בצורת ההגשה הזאת משהו מאוד ייחודי, בתחושה שתמיד אתה יוצא עם 'משהו ביד'. וכמובן הסייעתא דשמיא הגדולה המלווה את הארגון בכל אשר יפנה, עומדת גם לימינו של הניזולטר היומי".

שיחה מיוחדת  
עם העורך  
הראשון של  
'הפותח', הרב  
רפאל וינטר



שמספר על ימי הבראשית,  
וגם מעניק 'טיפ' קטן לעורכים  
הנוכחיים שממלאים את מקומו

## לפעמים הוא עבד אל תוך הלילה וסיים עם אור הבוקר, כדי לשלוח את התוכן בזמן, אבל הקוראים לא הרגישו בשינוי כלשהו. הם התרגלו לקבל לתיבת המייל שלהם מדי בוקר תוכן איכותי ומרענן

הם התרגלו לקבל לתיבת המייל שלהם מדי בוקר, תוכן איכותי ומרענן.

"אלו היו צעדים ראשונים ממש", אומר הרב וינטר. "התחלנו מאפס. לא היתה לנו אפילו רשימת תפוצה. בקושי 'גירדנו' כמה כתובות מייל של נבחני 'דרשו' מפה ומשם, ושלחנו להם את ה'ניוזלטר' מדי בוקר. לאט לאט החלו התכנים לעבור ללומדים ונבחנים נוספים, והרשימה הלכה וגדלה".

הרב וינטר מספר שבאותם ימים לא כלל הניוזלטר סיפורים, והוא היה שונה מאוד מזה שאנחנו רגילים לקבל היום אל תיבת המייל.

"היינו אז יותר ענייניים", הוא מספר. "הבאנו את השיעור בדף היומי בהלכה, תקציר של ההלכות הנלמדות, קצת על הדף היומי ובזה סיימנו פחות או יותר.

"לאט לאט התחלנו להתפתח, וכך בעצם הונחו היסודות לניוזלטר המוכר כיום בשם 'הפותח בכל יום', שבעצם שינה כיוון והפך להיות מעין עלון תוכן יומי, מלא וגדוש בסיפורים, במאמרי הגות ומחשבה, לעומת מה שהיה בתחילה, אז עסקנו כמעט רק ב'דף היומי בהלכה'".

**כשאתה רואה היום את ה'פותח', ואת השינוי האדיר שחל בו מאז ועד היום, איך אתה מגיב?**

"זה בעיקר מרגש אותי. התכנים ממש מעניינים ומושכים את הקורא, אבל אין ספק שבאיזשהו מקום יש לי גם סוג של 'נחת יהודית' מהפירות של עמלי באותן שנים.

"הניוזלטר הזה הוא יצירה שזכיתי להיות שותף לכינונה וביסוסה, זה מדהים אותי בכל פעם מחדש, איך משהו שהתחיל בצורה כל כך חסרת ניסיון, הפך לסיפור הצלחה חסר תקדים, עם רשימת תפוצה של מנויים שהולכת וגדלה מיום ליום, עם יכולת להשפיע רבות על השיח הציבורי, ובעיקר עם יכולת להשפיע רבות על כל אחד ואחד מהקוראים, להחדיר בו יותר אהבת תורה,

לפני שמונה שנים החל הרעיון לקרום עור וגידים. בהנהלת 'דרשו' החליטו שכדי להרחיב ולהעמיק את מהפכת 'הדף היומי בהלכה', וכדי לחזק ולבסס את עידוד לומדי 'הדף היומי' על הש"ס הבבלי להיבחן מדי חודש בחודשו על אשר למדו במהלך החודש החולף, יש צורך לייצר ערוץ קשר קבוע, שיחבר את הלומדים והנבחנים עם הרעיון של 'דרשו'.

'ניוזלטר יומי' - התקבלה ההחלטה. קהל היעד אמנם מצומצם, רוב רובו של הציבור החרדי אינו עובד מול מחשב באופן קבוע, אבל אין ספק שהציבור שכן עובד באופן שוטף עם דואר אלקטרוני לצורכי פרנסה וכדו', בוודאי יוכל להפיק תועלת מרובה מהעניין.

וכך יצאה הנהלת 'דרשו' לדרך, כשהמשימה הראשונה שניצבה בפניה היתה לאתר את האיש שיוכל לשמש כעורך של התוכן, שירכז וילקט את החומרים, יבצע עריכה, ידאג לנפות אותם מכל טעות ושגיאה, ולבסוף גם יידע לבצע את הפעולה הטכנית של שליחת המייל ברשימת תפוצה נרחבת מאוד, ובתזמון מראש לשעות הבוקר המוקדמות של יום המחרת, באמצעות תוכנה מיוחדת שנרכשה לשם כך.

החיפושים לא היו ארוכים במיוחד, והם הניבו את התוצאה הבאה: הרב רפאל וינטר, אברך צעיר מבית שמש, שחשקה נפשו לעסוק בתחום שיש בו גם זיכוי הרבים לצד לימודיו בכולל באותם ימים.

הרב וינטר ערך כאלף גיליונות של הניוזלטר, ולאחר מכן נאלץ להפסיק לצורך לימודים ועיסוקים אחרים שהיו לו באותה העת. הוא התמיד במלאכתו, יום יום, תחת לחץ של זמן וחובה קדושה להספיק לשלוח את החומרים של היום הבא בזמן.

לפעמים הוא עבד אל תוך הלילה, וסיים עם אור הבוקר, כדי לשלוח את התוכן בזמן. בזמנים רגועים יותר, הוא הכין את הכל שבוע מראש. אבל הקוראים לא הרגישו בשינוי כלשהו.

יותר יראת שמים, יותר אמונת חכמים. זאת זכות גדולה לכל העוסקים בדבר".

**אם היינו מבקשים ממך 'טיפ' קטן כבעל ניסיון, שתדריך את העוסקים במלאכה במה הם יכולים להשתפר, מה היית אומר להם?**  
"אני אומר להם שהם צריכים להמשיך בדיוק את אותו הדבר, כי המרכיב המרכזי שעומד מאחורי היצירה הזאת זה המעוף, הדמיון, הצורך להתקדם, להתפתח. וכשיש מעוף ויצירתיות, כשיש דמיון ושאיפה למציאות, ובעיקר בעיקר כשיש סייעתא דשמיא כמו זאת שיש לארגון 'דרשו' - הם עוד יגיעו הרבה יותר רחוק. אין לי ספק שבעוד ארבע שנים הם יסתכלו אחורה ולא יאמינו כמה הם התקדמו לגבהים שלא חלמו שאפשר להגיע אליהם בכלל. בדיוק כמו שקרה בארבע השנים האחרונות.  
"המעוף הזה, הדמיון והיצירתיות, זה בעצם הבסיס לכל הפעילות של 'דרשו'. הארגון הזה מעצם מהותו הוא סוג של הגשמת חלום וחזון, לעשות דברים שאף אחד לא היה מאמין שמסוגלים לעשות.


"זכור לי עוד מאותם ימים, משפט אחד שהיה שגור מאוד בפיו של מנכ"ל 'דרשו'. הוא אמר: 'כשזורעים זרעים רבים, אחד מהם בוודאי יצליח'. הוא תמיד עבד כך, בצורה של לנסות כל מיני

אפשרויות, לקדם הרבה דברים במקביל. לא הכל הבשיל לכדי ביצוע, ולא כל מה שהבשיל לכדי ביצוע החזיק מעמד, אבל חלק מהגרעינים הללו צמחו לאילנות עתירי עלווה שעושים פירות ופירי פירות במשך שנים רבות.

"זה נכון גם לגבי ההנהלה של הארגון וגם לגבי כל אחד ואחד מהנבחרים. תשאל כל אחד מהאנשים שנבחנו על הש"ס, רובם המוחלט יגידו לך שהם לא האמינו שיצליחו לעשות זאת, ובכל זאת אלפים ורבבות הצליחו בסייעתא דשמיא, בהם גם רבים שהצליחו להיבחן על הש"ס כולו בפעם אחת. זה הבסיס לכל מה שקורה ב'דרשו'.

"ואם אני חייב לתת 'טיפ' אחד ממה שלמדתי מניסיוני, אז אני אומר להם, שתמיד תמיד כשאתם מסיימים לכתוב, לערוך לעמד ולעצב, חכו כמה דקות, ולאחר מכן תפתחו את זה מחדש, כאילו אתם אחד מהקוראים, תראו איך זה נראה בעיניו של הקורא. כך אפשר למצוא טעויות, לשדרג ניסוחים, לסדר בעיות קטנות שלא שמת לב אליהן קודם לכן. זה בעצם מעניק נקודת מבט נוספת, גם אם היא באה מאותו אדם.

"וכמו שאמרת, אני מלא שמחה והכרת הטוב לבורא עולמים על כך שזיכה אותי להיות חלק מזה ולהטביע גם חותם קטנטן משלי, על הפעילות הענפה של המעצמה התורנית הזאת".



**העיתונאי הרב יעקב לוסטיגמן, מספר על החלק שלו ב'הפותר'**

**ועל התגובות האוהדות שמגיעות אחרי כל מאמר שמתפרסם בניוזלטר היומי של 'דרשו'**

## "כשאני כותב למקום כמו 'הפותר', זה לכולם. אני מקבל תגובות מאנשים מכל גזוני הקשת"

ועוד. במשך מספר חודשים ערך הרב לוסטיגמן את הפותר, ולאחר מכן עבר לתפקידים אחרים ב'דרשו', והמשיך בכתבת מאמרים מפעם לפעם, ובעיקר בכתבת ראיונות ב'הפותר'.

**מה אתה זוכר מאותה תקופה ש'הפותר' זינק קדימה, ואיך בעצם קידמתם אותו כל כך?**

"האמת שכל הזינוק הזה קרה לא בזכותי, ההיפך הוא הנכון. העורך הקודם הרב רפאל וינטר, החליט לסיים את עבודתו, והנהלת הארגון חיפשה לו מחליף. באותה הזדמנות הם אמרו, אם כבר מתחלף העורך ויוצאים לדרך עם עורך חדש, למה שלא ניצוק תוכן חדש לניוזלטר ונהפוך אותו לאטרקטיבי יותר?

הקשר של הרב יעקב לוסטיגמן עם 'דרשו' החל לפני כמעט כעשור, כשסיקר את אירועי הסיום של חלק ד' של המשנה ברורה, במחזור הראשון של 'הדף היומי בהלכה'. מאז הוא כתב אלפי מאמרים שהתפרסמו בפלטפורמות הפרסום השונות של 'דרשו', ראיונות עם פעילי ועובדי הארגון, שיחות עם רבנים על ענייני השעה, ראיונות רבים עם נבחני 'דרשו', תקצירים הלכתיים לפלטפורמות הפרסום של 'אחינו', עלוני בני הישיבות, ועוד ועוד.

הקשר של הרב לוסטיגמן עם 'הפותר', החל לפני כארבע שנים, בדיוק כשהניוזלטר היומי של 'דרשו' עשה את הקפיצה הגדולה שלו והפך לאטרקטיבי, מלא וגדוש בסיפורים ומאמרים,

כולל כולם. ב. אנשים מכל מיני מושבים שבחיים לא שמעת עליהם. כולם כולל כולם קוראים את זה, ממש מכורים ל'הפותר', וזה מאוד מיוחד בעיני שזה פונה לכולם."

### מה סוד ההצלחה של 'הפותר' לדעתך?

"תשאל מה סוד ההצלחה של 'דרשו'. כל הארגון הזה זוכה להצלחה מעל דרך הטבע. איך ייתכן שיבוא אדם אחד ויקים כזאת מעצמה? זה סייעתא דשמיא. אותו הדבר גם 'הפותר', ואני לא אומר את זה מן השפה ולחוץ. נער הייתי, ועל אף שלא זקנתי עדיין, כבר ראיתי הרבה מאוד עלונים וניזולטרים שהייתי שותף בהם וכתבתי חומרים עבורם, היתה השקעה, חלקם ממש השקיעו הרבה מאוד כסף, ואף אחד לא הצליח ככה.

"זה גם עניין של חשיבה מאוד מיוחדת. יש השקעה גדולה בכל יום ויום, שהתכנים יפנו לכל הקהלים, שזה לא יהיה ילדותי מדי או בוגר מדי, שזה יתאים גם לאברכים צעירים וגם לפנסיונרים בני 80 ו-90.

"יש לא מעט נשים שקוראות את 'הפותר' מדי יום, ונהנות מכל רגע. אנחנו מקבלים לא מעט תגובות של נשים שמודות לנו על התכנים או מגיבות על מאמרים ספציפיים. ומהצד השני יש לא מעט רבנים, ראשי ישיבות, מרצים ידועי שם, שאומרים לנו בפה מלא שהם קוראים 'הפותר' מדי יום, ושואבים מכאן חומרים לדרשות שלהם.

"אני יכול לומר גם שיש רבנים שאני מראיין מפעם לפעם, לפני חגים או בתקופות של בין הזמנים וכדו', ואני מביא מהם שיחות בענייני הזמן או שו"ת בהלכות הנוגעות לאותו הזמן. הרבנים הללו גם הם אומרים לי שהם מקבלים לאחר מכן תגובות רבות מאוד, אנשים מכל מקום מתקשרים אחר כך להודות להם, או לשאול אותם שאלות הלכתיות שהתעוררו אצלם בעקבות מה שהם קראו ב'הפותר'.

"זאת בהחלט במה חשובה ומיוחד במינה", מסכם הרב לוסטיגמן, "ואני מאחל לעצמי ולכל חברי הכותבים כאן, שנזכה לכתוב עוד רבות בשנים, ולהיות חלק מהדבר הנפלא הזה שמביא לכל כך הרבה יהודים, אור שמחה וקדושה אל תוך המשרד שלהם."

"כך בעצם החל הרעיון להתפתח ולקרום עור וגידים, ורק לאחר שהתוכנייה היתה מסודרת, נקראתי אל הדגל, והתבקשתי לסיים חלק מהפעילויות האחרות שלי בארגון, כדי למקד חלק מזמני 'בהפותר'.

"הרב וינטר עשה לי חפיפה, לימד אותי את רזי המקצוע, הרב משה הרמן, שכיום הוא מנהל מחלקת המדיה ב'דרשו' קיבל לידי את החלק היותר ניהולי, את ההפקה, השליחה, הקידום, ואני עסקתי בחלק של העריכה.

"אתם שואלים מה אני זוכר? ובכן אני זוכר שזאת היתה עבודה קשה מאוד. מדובר בגיוס חומרים שמגיעים מכמה וכמה כותבים, וצריך למיין ולסדר אותם, כל אחד ליום אחר, לאגד את כל החומרים של אותו יום בכריכה אחת, לסדר אותם לפי סדר קבוע והמקום השמור לכל אחד מהמדורים, לתת לכל אחד כותרת, ואחר כך כותרת ראשית ל'הפותר' של אותו יום, לעבור על כל החומר לבדוק שאין שגיאות, והיו לי חלקים שהייתי צריך לכתוב בעצמי. זאת היתה עבודה מפרכת, אבל התוצאה היתה משובבת לב. ממש תענוג היה לראות את זה יוצא לדרך, והיום כשאני רואה את 'הפותר' אני ממש שמח שהיתה לי הזכות להיות שותף לפרויקט הזה באחד הרגעים היותר חשובים שלו".

### למה בעצם הפסקת לערוך את 'הפותר'?

"היו עניינים שונים של סדר פנימי בתפקידים בארגון, אני הזנחתי חלקים אחרים כדי להשקיע ב'הפותר', ובסופו של דבר גם הנושאים האחרים היו צריכים טיפול. עבודת העריכה של הפותר, שכיום מבוצעת על ידי הרב דוד פריד שעושה את התפקיד הזה קרוב לארבע שנים אם אני טועה, מצריכה השקעה של שעות מדי יום. זה לא משהו שאפשר לעשות תוך כדי ובין לבין, זאת עבודה עבודה לכל דבר, משרה בפני עצמה, וזה לא הסתדר עם התפקידים האחרים שהיו לי באותה עת".

**אתה כותב גם בעיתונות, וגם בעלונים השונים של 'דרשו'. מה מיוחד את 'הפותר' בעיניך?**

"אני חושב ש'הפותר' מאוד מיוחד בכך שהוא פונה לכולם

**להתחיל את היום ברגל ימין**  
חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק  
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:  
[dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

**הפורתח בכל יום..**  
המייל היומי של 'דרשו'.





## מוזל טוב, 'הפותר' חוגג אלפיים...

לסיום נזכיר ובל נשכח, חלק גדול מחדירת והצלחת ה-מ-ה-פ-כ-ה התורנית בכל עניין ההשקעה לזכות בידיעת התורה כשכדוגמא נציין 'עניינא דיומא' המבחן הגדול והאדיר של 'קניין ש"ס' בו נבחנו היום אלפי-אלפי יהודים על 270 דפי גמרא... סודה תלוי בת-ע-מ-ו-ל-ה העקבית והמעניינת בכל האופנים והאפשרויות בסיפורי-חיים מהשטח על אנשים כמונו שנולדו בדורנו אנו ואף זוכים לחיות אתנו בעלמא-דשיקרא שחשבו קצת ועשו הרבה, ופשוט הצטרפו ו-ה-צ-ל-י-ח-ו... יעזור השי"ת שתזכו להמשיך להיות 'הפותר' שערים בחסד ובתורה, בפתירת עוד ועודים שערים של שלום ואהבה, של תורה ויראה לנו ולכל בני ישראל...

ברוב ההערכה והערצה

אהרן כהן

05331-85209

משכו בעט סופרים ולחצו על מקשי המקלדת, להאריך ולהעריך בגודל המתנה ו'הפותר' שמה כשמה כן היא, גורם ועוזר להרבה, לפתוח את היום ואת המחשב במשהו תורני ומרומם יותר. יום אחרי יום, כתבה אחר כתבה, מאמר אחר מאמר, כל כתבה 'אייטס' ששווה כותרת בפני עצמו, מעניין ומושך... הכותרות הארוכות והמסולסלות, מסבכות ומכריחות להימשך ולהיכנס לעניין ולקרוא עד הסוף, כולל המסר שחודר... כל עניין תורני או יהודי, מובא על מקומו בכבוד ובשלום, מכן העדות והחוגים, זצק"ל וז"ל, לצד להבחל"ח; כ"ק וראש הישיבה, שר התורה והגדול לימוד וחזרות, קביעות בלימוד, וויתור ואיפוק, השקפה ומוסר, מבט יהודי וחינוכי, וסתם העלאת מושג או עניין לשיח היום הציבורי...



## זה התחיל כבר לפני כשנתיים, ועכשיו זה כבר ממש חריף. נקלעתי למצוקה חריפה: אני לא יכול לספר את הסיפורים שמתפרסמים ב'הפותר'

לקט של תגובות אקראיות שאספנו עבורכם מתוך המוני התגובות המגיעות באופן שוטף למערכת 'הפותר'

וחלקן כתובות בכבודות כך שניכר עליהן שהשולחים אינם מנוספים במלאכת הכתיבה. חלקן כתובות בחרוזים, ואחרות במילים פשוטות שיוצאות מהלב. הצד השווה שבהן, שכולן קראות על ידינו בשקיקה, אנחנו מתייחסים לכל פניה, לוקחים לתשומת לב כל הערה, ומתמוגגים מנחת מכל מחמאה. "ישנם דברים שאני קורא ב'הפותר' והם הולכים איתי למשך כל היום, ממש משפיעים על כל היום שלי", כותב לנו הרב שמואל ר. "אני מודה לכם על החיזוק הגדול, ובטוחני ששכרם גדול

כ-47 אלף יהודים מכל רחבי העולם מקבלים מדי בוקר את 'הפותר' לתיבת המייל שלהם. רוב רובם קוראים, נהנים וממשיכים הלאה בסדר היום שלהם. אבל מדי פעם הם נעצרים, יושבים כמה דקות וכותבים תגובה חמה ומעודדת לעוסקים במלאכה, הכותבים, המלקטים והעורכים שמשקיעים מאמץ ומחשבה רבה כדי שהקוראים יקבלו את התוכן האיכותי בהגשה המיוחדת כפי שהורגלו לקבל מדי יום. על התגובות הללו נוכל לכתוב ספרים שלמים. חלקן רהוטות

מאוד".

קורא בשם ר' יחזקאל ש: "כבר זמן רב אני זוכה לקבל מדי יום את הפותח בכל יום, מה אומר ומה אספר, אשרינו שזכינו בדור כשלנו לגיליון עם כל כך הרבה תוכן מכל הסוגים, לכל אחד ואחד, ממש מתאים לרוחו. אם בדף היומי בהלכה, אם בדף היומי על הש"ס, אם במעשה צדיקים, אם בהרבה מוסר בלשון המתאימה לכל אחד, יישר כח לעוסקים בזה".

הקורא ניר כ. הגיב כי ה'הפותח' הנו ניוולטר מדהים, כלשונו, "זה משהו מיוחד ונפלא, מאז שהתוודעתי אליו אני משתדל לקרותו כל יום ולא לפספס. אשריכם! המשיכו להגדיל תורה ולהאדירה, ולהרבות כבוד שמים בעולם!".

הרב אורי ש. כתב בתגובה למערכת 'הפותח': "יישר כח לעוסקים במלאכה, ברצוני להודות לכם על תוכן מיוחד, מרומם ומחזק, המוגש באופן נעים ומשובב לב. במיוחד בתקופת הקורונה הוא כמים נקיים על נפש עייפה".

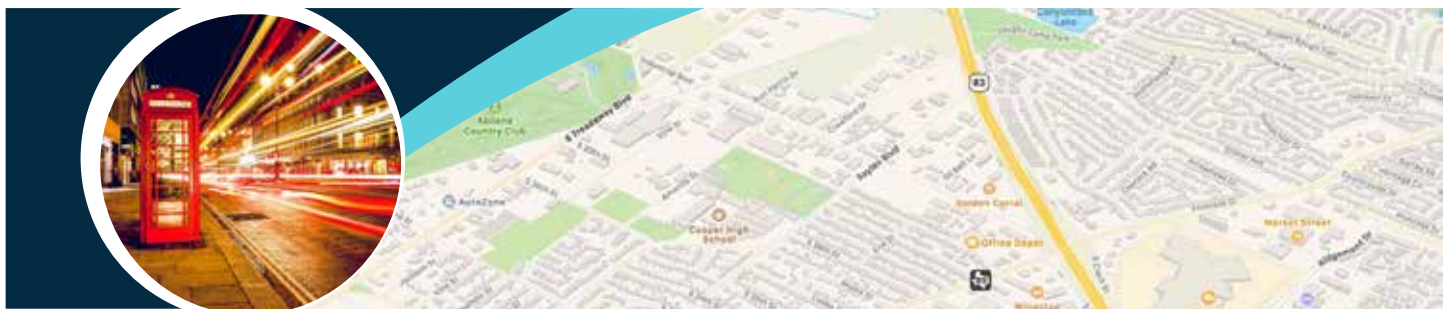
גם הגב' מ. כתבה תגובה נלהבת בה הודתה בחום על התכנים: "אלו סיפורים מחזקים אתם מביאים. מלא יראת שמים! בדרך כלל אני לא מעיזה להעמיק בקריאה כי אם איכנס לא אוכל לצאת... כל סיפור יותר יפה מקודמו, ויותר מרומם מקודמו!! אין לי מילים להודות לכם על החיזוק הרוחני היומי, זה ממש ויטמינים לנשמה שלא תתקרר!!! השם הטוב שרכם בעולם הזה ובעולם הבא, תמשיכו לחזק ולהתחזק".

סיפור מרגש קיבלנו מהגב' משרקי. ששכתבה בתגובה לסיפור שהובא בהפותח, אודות ציפור שצייצה ודפקה מדי יום על חלון ביתה של משפחה, ולאחר שהאב התפלל מעמקי לבו מצא בתרגום רבי יונתן בן עוזיאל שהציפור החיה ששילח הכהן ביום טהרת המצורע היתה שבה לביתו ונוקשת על חלונה להזכיר

לו שלא ידבר לשון הרע. בני המשפחה קיבלו על עצמם להתחזק בלימוד הלכות שמירת הלשון, וראה זה פלא, הציפור נעלמה לבלי שוב אחר תקופה ארוכה שהטרידה את המשפחה. הגב' משרקי, כתבה לנו בתגובה כי לאחר שקרה את הסיפור החליטה להתחזק גם היא בלימוד הלכות שמירת הלשון: "חיפשתי את הספר", היא כותבת, "הוא לא היה במקום הרגיל אלא במקום אחר בספריית הספרים שלנו. בזמן שהוצאתי אותו, נפל באותו זמן כרטיס ברכה שהיה על ידו. על הכרטיס היתה תמונה של ציפור, וזה גרם לי לחייך ולהיזכר בסיפור שבגללו החלטתי ללמוד את הלכות שמירת הלשון. מאז אני משתמשת בכרטיס הזה בסימניה, ומדי יום אני לומדת ונוכרת מה תפקידה של הציפור החיה".

סיפור מדהים קיבלנו גם מהרב אליעזר פ. שמספר כי הוא החל כבר לפני מספר שנים לספר לילדיו סיפורי צדיקים, בשולחן השבת, לאחר שקרא את הסיפורים ב'הפותח' וב'לקראת שבת'. "בתקופה האחרונה נקלעתי למצוקה קשה", הוא מספר. "זה התחיל כבר לפני כשנתיים, אבל עכשיו זה כבר ממש חרף. אני לא יכול לספר את הסיפורים, כי הילדים שמעו אותם כבר. כל סיפור שאני מתחיל לספר הם אומרים לי במקלה: אנחנו מכירים את הסיפור". מתברר שהמלמדים והמורות למדו את ה'טריק', וכלם התחילו לקרוא את 'הפותח' באופן קבוע, הסיפורים כולם כבר מסופרים בתלמודי התורה ובבתי הספר, ולנו, ההורים, לא נשארו סיפורים.

"לכן אני מבקש אם אפשר", הוא כתב, חצי בצוק חצי ברצינות, "שתתחילו להוציא שתי גרסאות של 'הפותח', אחת תפנה למלמדים, למורות ולמשגיחים שישתמשו בסיפורים האלו, והגרסה השניה להורים. כך תהיה 'חלוקת עבודה' מסודרת, ואף אחד מהצדדים לא ישיג את גבול רעהו".



## כעבור שלוש שעות העירני צלצול טלפון עיקש. אלמוני מבקש להיפגש עמי - ודווקא עכשיו! האיש הגיע למקום שנקבע, וללא כל הקדמות הוא ניגש אלי ושואל: "ארבעה מינים יש לך?..."

סיפורו המטלטל של יהודי אובד שמצא את הדרך הביתה

בשעת בוקר סתווי וגשום הגיעה לסיומה עת הכריז השמש Waze (הגעת ליעד). אני מרים ראשי ולתדהמתי אני עומד מול בניין רחב ידיים וגדול ממדים שצריחי גגו מעוטרים בסמלי מגן דוד גדול.

הרב ישראל פישר

שליח מצוה הייתי בימי חול המועד, עת נשלחתי לעיר בשם Baja (בואיו) כ-200 קילומטר מבירת הונגריה. נסיעה נעימה

כשאני מתקרב אני רואה כיתוב גדול בהונגרית שתרגומו: "ד' ק-ל אחד". עוד אני משפשף את עיניי, אני רואה שבצד הבניין מתנוסס הפסוק: "אין זה כי אם בית אלוקים וזה שער השמים". כעת כבר הבנתי שמשוהו מעניין יקרה, לא ידעתי מהו.



לאחר התארגנות קצרה והקמת סוכת מטיילים מהודרת, יצאתי לשליחותי. הייתי טרוד ועסוק בה ברציפות יממה מלאה וחזרתי לאכסניה בבוקר שלמחרת, רק בשביל להכניס משהו לפה ולצנוח לשינה עמוקה.

טלפון עיקש העירני כעבור שלוש שעות. מעבר לקו אלמוני המבקש לשוחח איתי בדחיפות עוד עכשיו. לשאלתי במה העניין, החל לגמגם ולדבר באידיש רצועה על העבר, אבל לא הבנתי מאומה מהשיחה, מי הוא ומה הוא מבקש.

אחרי שעה קלה קבעתי להיפגש עמו. לשאלתי היכן נשב, השיב: בחצר בית הכנסת. שאלתי לכתובת, וכשיצאתי ראיתי שאני מתאכסן ממש מעבר וממול לבית הכנסת.

בשעה היעודה הופיע אדם, שום דבר במראהו החיצון לא הסגיר כל מידע אודותיו. בלי אומר ודברים, בלי הקדמות, הוא שואל: "ארבעה מינים יש לך?"

אתה יהודי? השבתי בשאלה.

"כן", ענה בבטחה.

אם כך, אבקש לשנות את מיקום הפגישה, אמרתי. הובלתיו אל האכסניה מעבר לכביש, כשלתדהמתו הוא ראה שם את הסוכה הקטנה והיפיפיייה בחצר. כיבדתיו בברכה על ארבעת המינים, הוא בירך 'לישב בסוכה' ו'המוציא' על פת ישראל כשרה עם מעט ירקות. אחר כך החל לנגן לי ניגון עתיק כשעיניו מצטעפות בדמעות, ותוך כדי הוא מספר לי את סיפורו המופלא.



לפני כן אקדים הקדמה קצרצרה: הזרם הניאולוגי בהונגריה שהמיט חורבן על עם ישראל ומתוכו יצאו רבים לשמד והמירו דתם ר"ל, רצה - ועדיין רוצה - להותיר חותם, שכביכול הוא היה הרוח החיה ביהדות הונגריה, מה שלמצער אינו רחוק מהאמת. אך יחד עם זאת, לא מעט קהילות בהונגריה, שבהן היו יראים ושלמים הולכים בדרך ישראל סבא, סבלו מנחת זרועם של פריצי

הניאולוגים שהצרו צעדיהם.

כזאת הייתה הקהילה היהודית ב-Baja - עיר שבה כיהנו תלמידי חכמים מופלגים, בהם אנו מוצאים את רב העיר הגאון האדיר רבי מאיר אייזנשטט - מהר"ם א"ש זצ"ל, מבחירי תלמידי מרן ה'חתם סופר', שכיהן בה פאר עד הקמתו את הישיבה הגדולה באונגוואר עם תלמידי ויוצאי העיר Baja.



אני חוזר לסיפורנו המרתק:

איש שיחי היה ילד צעיר בעת שנכנסו הנאצים לעיר והקימו בה גטו. הוא זכה לכבוד המפוקפק לחיות בדירה נפרדת בגטו, שניתנה להוריו בגלל היות אביו נוצרי. הנאצים המקומיים העניקו אז הטבות למשומדים - עד לסוף המר המשותף לכולם.

סבו, אב אמו, שהיה רב בקהילה, נפגש עם נכדו הקט בסתר וניסה לשדלו לשמור על אידישקייט. ואיך עושים זאת בגטו? - שרים לילד שירי שבת, מנגנים לו ניגונים של פסוקי יסוד, בהם 'שמע ישראל', 'אני מאמין' בביאת המשיח' וכדו'. אך לא הרבה זמן חלף עד שהנאצים הארורים שילחו את סבו לדרכו האחרונה והוא הועלה על המוקד באושוויץ. הי"ד.

הילד הקטן ניצל. חביב היה על אשת מפקד המחנה, שחסה עליו והחביאה אותו גם מעיני הנאצים. הוא גדל כגוי גמור, עד שלפני כעשור שנים החל ליבו נוקפו. היה זה כשראה גוי מתעלל בזקן ניצול שואה יהודי, עד שגרם למיתתו. הוא התלונן על המעשה במשטרה, ותוצאת התלונה היתה שהוגשה תביעה כנגד המתעלל, אך הוא עצמו - מגיש התלונה - נזרק לרחוב, פשוטו כמשמעו, ועתה הוא מחוסר בית.

מדובר בעצם ביהודי, לפחות לפי סיפורו, וכשראה אותי היכן שהתאכסנתי, הצליח לקבל משומר המקום את מספר הטלפון שלי תמורת הון רב, במושגים שלו. ועכשיו הוא פה.

הבנתי שלא לחינם שלחני השם יתברך לכאן. לא רק שליחות מצוה אחת אני עושה, אלא שליחות של הצלת נפש מישראל ממש. מאותו רגע החל הטיפול בענייניו של היהודי שגילה מחדש את יהדותו. כבר באותו לילה הוא שהה בבית מחסה לקראת העברתו ושיכונו בבית אבות יהודי מכובד, כשתפילתי היא שאזכה לשמור אתו על קשר ולהניח לו תפילין...

(גיליון 'במה')

077-2222-666 או \*4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת





## למה כל הצ'קים שלך חוזרים? - שאלתי את הלווה בכאב. מתי תפרע את ההלוואה? אין לי כסף מיותר, אני זקוק לכסף הזה עכשיו! ואתה יודע, רבי יעקב, מה הוא ענה לי? אתה לא תאמין!...

והלווה הזה איננו הראשון עם התשובה המחוצפת הזאת... כבר היה מי שקדם לו

ברחוב, רצתי לעברו, ושאלתי מעומקא דליבא: ר' איד, תשמע נא, כשצ'ק ראשון וצ'ק שני חזרו, סלחתי. התרגלתי להבין לרחשי ליבם של אנשים הנקלעים למצב קשה ומבקשים דחייה וכו'. אבל אתה הרי עברת כל גבול - למה כל הצ'קים שלך חוזרים? ומתי תפרע את ההלוואה? אין לי כסף מיותר, ועתה אני זקוק לממון זה שאצלך, כך אמרתי לו בכאב.

"ואתה יודע, רבי יעקב גלינסקי, מה הוא ענה לי? אתה לא תאמין! הוא הסתכל עלי בחיוך כזה למחצה, והפטיר: 'מי ביקש ממך להלוות לי?'..."

שמעתם תשובה של לווה?! - "מי ביקש ממך להלוות לי"... רבותי, המלווה חשב שללווה הזה - "לווה רשע ולא ישלם" (תהלים לו, כא) - יש זכות יוצרים על הרעיון. אבל לא, הוא לא הראשון עם הנוסח החוצפני הזה. היה מי שקדם לו: הנחש... היצה"ר מפתה וסוחף את האדם למערבולת, וכשה'ידיד' טובע, הוא צוחק ממנו מלא פיו: מי ביקש ממך לשמוע בקולי?! הרי הקדוש ברוך הוא אמר אחרת!".

(ליקוטים וסיפורים נפלאים)

סיפר הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל:

ירדתי לתפילה ופגש אותי יהודי פלוני: "רבי יעקב, האם יש לך תכונת של איזה גמ"ח?". השבתי לו באדיבות: בבקשה, שמעתי שלייהדי אלמוני יש גמ"ח.

הוא הזמין תור, נכנס למלווה ואמר לו: "רבי יעקב גלינסקי שלח אותי אליך..."

חלפה תקופה, ביום צהריים בהיר אחד, פסעתי לתומי בדרכי לתפילת מנחה בבית הכנסת לדרמן, הגיע אלי יהודי בריצה ואמר: "רבי יעקב, אני מחפש אותך הרבה זמן."

נו, מה קרה?

"אתה זוכר ששלחת אלי יהודי שאתן לו הלוואה חשובה, וכיון שאתה שלחת אותו נתתי לו... הסוף היה, כמובן - צ'ק ראשון חזר, צ'ק שני חזר, צ'ק שלישי חזר..."

בקיצור, המלווה שחשב שאני גרמתי לו את כל עגמת הנפש, המשך לספר באוזני מתוך צער: "כבר ארבעה חודשים שאני לא מוצא את הלווה, פעם הוא ישן, פעם הוא לא נמצא וכו'.

"היום בבוקר ברוך ה' פגשתי אותו פנים אל פנים, ראיתי אותו

**"כשתלך עם בנך לתומך ברחוב, אמור לו לזרוק אבן"...**



**מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל הורה לי:**

איזו שאלה הלכתית נפתרה על ידי 'מבחן זריקת האבן', ומה היתה ההוכחה של מרן הגרי"ש זצ"ל שברכה להצלחה בתורה אינה מועילה...

שנחלקו בזה גדולי ומאורי הפוסקים. קיימתי בעצמי 'וקמת ועלית' לפוסק הדור מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל עם השאלה.

לפני הבר מצוה של בני התעוררה שאלה הלכתית לגבי הנחת התפילין. היות ובני היה שולט בשתי ידיו, ולא היה הכרע היאך לנהוג, האם לפי רוב המלאכות או אלפי מלאכת הכתיבה - כידוע

לסיום אמרתי למרן הגר"ש זצוק"ל שיש לי פירכה לכאורה על דבריו בענין ברכת הצדיק לגדול בתורה: ראיתי בספרו של החיד"א שהרמב"ם מכנה את הר"י מיגאש כרבו, זאת למרות שהרמב"ם היה רק בן 7 שנים בפטירתו של הר"י מיגאש, מפני שהר"י מיגאש בירכו שיגדל ויצליח בתורה!...

נענה בטבעיות - וההדגשה כאן היא על הטבעיות בה נאמרו הדברים! - איני יודע מה כתוב בחיד"א, אנא עובדא ידענא, בילדותי קיבלתי ברכת כהן מהסבא קדישא מרן ה'חפץ חיים' זצוק"ל שאגדל בתורה, והלא עיניך הרואות שזה לא הועיל במאומה... (מעשה למעשה, ישראל למברגר יתד נאמן סוכות תשפ"א)

וכבר הורה זקן שכשאלך עם בני לתומי ברחוב אגיד לו לזרוק אבן (בלי שידע שזה מבחן כלשהו), ולפי היד שיזרוק את האבן יניח בחברתה - היד הכהה - את התפילין. לפני שנפרדנו לשלום ביקשתי ממנו להאציל מברכתו את נער הבר מצוה שילמד בהתמדה ויגדל בתורה.

אמר: אין ברכות כאלו מועילות כלל, זה תלוי אך ורק בנער הבר מצוה, אם ילמד כהוגן ובשקידה יגדל בתורה.

לאחר עריכת מבחן זריקת האבן באתי שוב אל מרן הגר"ש זצוק"ל ומסרתי לו את תוצאותיה, בדיוק באיזה אופן הרים את האבן ואיך זרקה. והורה מה שהורה.



## היערכות בעולם הישיבות לקראת פתיחת זמן חורף הבעל"ט מיום שלישי

בני הישיבות הקדושות יהלו את הזמן רק לאחר ביצוע הבדיקות וקבלת תשובה שלילית • לאור מכתבם של גדולי ישראל שליט"א ישיבות רבות מבקשות להצטרף להסדר מתווה הישיבות ב'קפסולות'

עוד פירטו מרנן גדולי ישראל שליט"א את הזהירות העצומה הנדרשת מכל אחד ואחד, על מנת שעולם הישיבות ימשיך לפרוח ולשגשג, חרף המגיפה הנוראה העלולה להמיט חורבן רוחני רח"ל. "הננו לפנות בזה לכל ראשי ותלמידי הישיבות. א" להקפיד מאוד ובמלואם על שמירת ההוראות שיפורסמו ע"י נציגי ראשי הישיבות.

ב" מאחר וזלזול בכללי הזהירות עלול לפגוע בבריאות, על ראשי הישיבות לראות שהכל נעשה כראוי ולמנות אדם בכל ישיבה שיפקח על כל כללי הזהירות ושמירת ההוראות.

ג" על בני הישיבות להקפיד מאוד שלא לצאת כלל מכותלי הישיבה וכל יציאה לצורך תהיה אך ורק עפ"י אישור מהנהלת הישיבה [ובמסגרת ההגבלות כפי שמפורט בהוראות]."

בשלב זה מדגישים שוב מרנן גדולי ישראל שליט"א במלוא התוקף את הזהירות העצומה הנדרשת מכל בן ישיבה בימים טרופים אלה: "כל זלזול ורפיון בשמירת כללי הזהירות עלול להזיק מאוד, הן לבריאות ח"ו והן לת"ת דרבים".

את המכתב הנוקב סיימו מרנן גדולי ישראל שליט"א בברכה נאמנה, "ויזכו לעלות בתורה ויר"ש ומידות טובות בבריות גופא, בברכת התורה ולומדיה".

כאמור, זמן חורף בהיכלי הישיבות הקדושות יפתח החל מיום שלישי הקרוב. בהיכלי הישיבות הקדושות בכל אתר ואתר שורת היערכות מרובה לקראת פתיחת הזמן עם כל התנאים הנדרשים

### יחיאל סבר

התרגשות רבה לקראת פתיחת זמן חורף הבעל"ט בהיכלי הישיבות הקדושות החל מיום שלישי ואילך, לאור מכתבם של מרנן גדולי ישראל שליט"א, ובו הדרכות מפורטות אודות חובת השמירה והזהירות המוטלת על כל ישיבה ועל כל יחיד ויחיד מפני חשש הידבקות בנגיף, חלילה.

כזכור, לקראת חזרת עולם הישיבות להיכלי הישיבות הקדושות ופתיחת זמן חורף על-ידי בני הישיבות הקדושות המקיימים את העולם בעמל תורתם, פרסמו מרנן גדולי ישראל רשכבה"ג מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, רבינו מרן ראש הישיבה הגר"ג אדלשטיין שליט"א והגאון הגדול רבי שלום כהן שליט"א, כי התנאי לפתיחת ישיבה הינו שכל התלמידים יעברו בדיקות שייערכו על-ידי גורמי הבריאות בתיאום עם הנהלת הישיבה. "הן באשר יש עדין ההדבקות בנגיף, ע"כ מחובת ההשתדלות בפתיחת הזמן בישיבה"ק, לנהוג בזהירות רבה, שלא ידביקו בני הישיבות ולא ידבקו בעצמם", עוררו מרנן ורבנן שליט"א.

מרנן גדולי ישראל שליט"א הדגישו: "ובודאי שאלו הישיבות אשר לומדים במשך הזמן, בהקפדה שלא לצאת כלל וכלל מהישיבה הרי זוהי השמירה המעולה ביותר, אך מאחר ואין התנאים האלו אפשריים בהרבה ישיבות ע"כ ערכו נציגי ראשי הישיבות בהתייעצות עם מומחים, הוראות מפורטות לשמירת כללי הזהירות".

בחורים שכבר החלימו מהנגיף אינם נדרשים לביצוע הבדיקות ויכולים להגיע החל מיום שלישי בבוקר להיכלי הישיבות הקד'.  
יצוין כי מאז פרסום מכתבם של מרנן ורבנן שליט"א, מתקבלות פניות רבות ובלתי פוסקות במשל"ט הישיבות בבקשה להצטרף להסדר מתווה הישיבות בקפסולות, להרבות ספסלים באהלי שם ועבר.

מתוקף המצב הבריאותי, כאשר הישיבות ייפתחו רק לאחר ביצוע הבדיקות וקבלת תשובה שלילית של התלמידים.  
מהנהלת משל"ט הישיבות נמסר כי בדיקות בריכוזי הערים החרדיות יתבצעו בדיקות החל מיום שלישי בבוקר במתחמים מיוחדים, כפי שיפורסמו מחר, יום ג', ב"יתד נאמן", על הבחורים לעקוב אחר ההנחיות.



**"אני לא אוכל 'ארבעס' שלא הוכנו בביתי", אמר האורח בקול, "כי איני יודע אם בדקו אותם היטב מתולעים". פניו של בעל השמחה התכרכמו מעלבון. אך הנה פונה אליו מרן הגרי"ח זצ"ל ואומר בקול: "שכחת לכבדני ב'ארבעס', והרי המנהג לאכול עכשיו 'ארבעס'!..."**

**הפירוש המחודש של מרן הגרי"ח זוננפלד זצ"ל בפסוק 'אנכי תולעת ולא איש'**

נישט קיין גוטע זאך אז דער מענטש לעבט פאר זיך - אליינס" (זה לא טוב שהאדם חי לעצמו - לבדו), שאז האדם חושב רק מעצמו, אך יש עוד אנשים בעולם מלבדו. וכך בביתו, יש עוד צד, גם אשתו נמצאת בביתו עמו, גם לה מגיע משהו, גם לה יש זכות לומר ולהביע דעה.

וכך גם בענין החומרות שיש לו לאדם, אכן ענין נפלא הוא לאדם שיהיו לו חומרות וכדו', אבל לא על חשבון אנשים אחרים. לא טוב היות האדם לבדו, אל תחשוב רק מעצמך...

#### **ואנכי תולעת ולא איש...**

מסופר, שפעם אחת השתתף רבה של ירושלים הגאון הגדול מרן רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל בשמחת 'שלום זכר', ולידו ישב יהודי שהתהדר בכמה "פרומקייטן", וכאשר בעל-השמחה כיבדו עם "ארבעס" - שהמנהג לאכלם בעת השלום זכר, אמר הלה: "איני אוכל 'ארבעס', כי איני יודע אם בדקו אותם היטב היטב מתולעים, ורק בביתי אני אוכל - שם אני משגיח היטב שלא יתערבו תולעים..."

כמובן שבעל-השמחה נפגע מאוד מדבריו אלו שנאמרו בקול, שכן מדבריו נשמע כעין אי-נאמנות כלפיו - כאילו שאינו נאמן שבדק את ה'ארבעס' מתולעים כדבעי.

אלא שאז אמר מרן הגאון רבי יוסף חיים זצ"ל לבעל-השמחה: "שכחת לכבדני בארבעס, והרי המנהג לאכול עכשיו ארבעס!..."

"אלה תולדות נח, נח" - "נייחא לעליונים, נייחא לתחתונים" (מדרש)

שח הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א:

סיפר הגה"צ ראש הכולל בראד שליט"א (אביו של מחותני כ"ק גאב"ד בראד שליט"א), שהיה פעם עם מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע באסיפה אחת, ודנו שם בחולשת הדורות בענייני כשרות, ואחד הנוכחים התבטא על עצמו שהוא עושה כל הדברים לבד בבית, ואינו אוכל משום כשרות.

שאלו הרבי: "האם יין אתה גם עושה לבד?"

אמר לו הלה: "האמת היא, שבכלל לא חשבתי מכך, לעשות גם יין בעצמי".

אמר לו הרבי: "בוודאי לא חשבתם על זה! - כי כל הדברים היא עושה, ויין אתה צריך לעשות..."

חסידי הראשונים היו מחדדים בזה נקודה עמוקה וחשובה על הפסוק (בראשית ב', י"ח): "ויאמר ה' אלקים לא טוב היות האדם לבדו". הנה ידוע מצדיקי בית בעלזא, שלפיקך מתחילים להניח תפילין דרבינו תם תיכף לאחר החתונה, ולא לפני החתונה, לפי שאחר החתונה הלא יש עוד אדם בבית, הלא היא האשה אשר נתת עמדי, ובאים להראות ולהורות להחתן: דע, בכל דבר יש שני צדדים, יש רש"י ויש ר"ת. עד היום היית פלג גופא וחשבת רק על עצמך, עכשיו צריכים לחשוב על עוד מישהו, כי יש עוד צד... וזה רמוז בלשון הפסוק: "לא טוב היות האדם לבדו" - ס'איז

מיד התעשת בעל-השמחה והביא את ה'ארבעס' לרבי יוסף חיים זצ"ל, וכמובן שאחר שרבה של ירושלים טעם מזה, כבר לא עשו עסק מה'פרומקייט' של אותו יהודי, ואף אחד לא חשש מתולעים וכדומה, והכל חזר על מקומו בשלום.

כשוך הסערה, פנה הגאון רבי יוסף חיים לאותו יהודי, ואמר לו: "הנה גם אני אינני אוכל 'ארבעס' בשום מקום מלבד בביתי, ומטעמי כשרות כמורך. אמנם, מאוד מאוד הנני נזהר שלא יהא זה על חשבון מישהו אחר שיכול חלילה להיפגע עקב חומרא זו, שכן אם יהיה זה על חשבון אדם שייפגע כבודו מחמת כן, כל חומרא זו כבר אינה חשובה ולעבירה גדולה תיחשב!

והוסיף רבי יוסף חיים ואמר לו: "הנני מפרש את מה שאמר דוד המלך בתהלים (כ"ב, ז'): 'ואנכי תולעת ולא איש' - 'ואנכי תולעת' - אני מעדיף לאכול תולעת - 'ולא איש' - מאשר לאכול איש, והנני נזהר מאוד שלא יפגע איש מחמת..."

### מותר לך, מותר לך

סיפר הגה"ק רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל גאב"ד בריסק (שעלה וישב באחרית ימיו בירושלים): "כשישב אבי (הג"ר בנימין דיסקין זצ"ל) על כסא הרבנות בלומז'א, בא פעם אחת לעיירה 'פרוש' בן תורה, שקבע מקומו בבית המדרש, וקיבל עליו בנדר גדול לישב בו ימים רבים ולא לצאת מפתחו החוצה. והיו בני העיר מצטערים הרבה בגינו, כי נאלצו להביא אליו אוכל ומשקה בכל יום להחיות נפשו, והדבר היה כרוך בטרחה ובטרדה מרובה, ובמיוחד ביום שבת שאין אפשרות לטלטל המזון - מכיון שלא

הותקן בעיר עירוב.

"יום אחד נזדמן ובא ללומז'א הגה"ק רבי עקיבא אייגר זצ"ל, שנועד להופיע בשמחת נישואין של אחד מצאצאיו, ובא לשחר את פני אבי, הרב דמתא, והיו יושבים ומשוחחים. ובתוך הדברים שח לו אבי מענין ה'פרוש', ואמר עליו שהוא באמת אדם גדול, תלמיד חכם וצדיק, אבל בני העיר מצטערים בגללו.

"נענה הגרעק"א ואמר לאבי: אם כדברי מר שאדם גדול הוא, הלא מן הראוי לילך ולהקביל פניו בביהמ"ד, ותוך כדי דיבור שמו פעמיהם אבי והאורח הגדול לעבר ביהמ"ד, וכראות אנשי לומז'א להיכן הם הולכים - מי רואה אותם יוצאים ואינו יוצא, ונתקבץ אפוא קהל גדול.

"כשבאו לביהמ"ד פנימה, אמר הגרעק"א לאותו פרוש: 'שמעתי כי מר בן תורה וחפצתי לראותו, אבל מאחר שאינו יכול לצאת מפתח ביהמ"ד בגין נדרו אשר נדר, טרחתי ובאתי אליו. הצטער אותו צדיק צער גדול ואמר: 'ווי לי שהטרחתי על לא דבר

את הגרעק"א, ואת הרב דמתא, ואת כל הקהל הקדוש...'"  
"שאל אותו הגרעק"א: 'ואלמלי ידע מראש כי יטריח עלינו כל כך, היית ג"כ נודר?' השיב הפרוש: 'חלילה, חלילה! בוודאי הייתי מעדיף לרוץ כצבי לקראת מעלתו ולהקביל פניו. מיד הכריז רבי עקיבא אייגר בקול גדול: 'אם כן, 'מותר לך' 'מותר לך', וכל העם ענו בקול: 'מותר לך, מותר לך, מותר לך'."

(נלקט מתוך 'נעם שיח')



**תוך סיכון חיים מוחשי התנפל הרבי לרגלי החיילים. "רחמו עליהם", הפציר, "יש להם משפחות וילדים שמחכים להם בבית". החיילים לא התרגשו כלל. "לך מכאן מהר, אחרת נירה גם בך", הזהירו. אולם הרבי אינו מוכן לסגת...**

ליומא דהילולא של כ"ק האדמו"ר בעל 'מקור ברוך' מסערט ויזניץ זצ"ל

היוקדות נבעו מעיינות של צער ויגון ומפיו נשמעו מילים נוקבות כדורבנות.

על השולחן הועלה מצבם העגום של שני היהודים שנלכדו בידיהם של הסרדיוטים הרומנים באשמה כלשהי. לאיש לא היה ספק באשר לגורלם של שני היהודים. מוות ברייה, אלא מה? אך איש לא ההין לחרף את נפשו ולנסות להצילם. איש לא העז להיכנס ללוע הארי, מלבד יהודי אחד ויחיד - הרבי הקדוש בעל

### שמעון טיקוצקי

במבנה קטן ומזוהם באחד מרחובות הגטו היהודי בעיירה דזורין התאספו באותו בוקר כמה יהודים שפניהם חרושות סבל ותלאות. השיחה התנהלה בטונים נמוכים כדי שלא תגיע חלילה לאוזניים בלתי רצויות.

היו אלו חברי הוועד היהודי שמונה מטעם השלטון הרומני לפקח על התנהלות הגטו. מולם ישב יהודי בעל צורה. מעיניו

ה'מקור ברוך' זי"ע מסערט ויזניץ, שהוא ובני משפחתו היו בין הגולה אשר הגלתה מרומניה ובוקובינה לחבל טרנסניסטריה הנודע לשמצה.

"חייבים לנסות לשחרר אותם", טען הרבי בלהט שוב ושוב בלי להרפות. אולם חברי הוועד התקשו לקבל את דבריו כמות שהם. "רבי, כל מי שיוצא מעבר לגבולות הגטו מסכן את חייו מיידית", טענו באוזניו שוב ושוב. "חייו של יהודי שווים במצב הנוכחי כקליפת השום. כל חייל זוטר שחולף במקום רשאי לירות בו על אתר בלי שיהא עליו להגיש דין וחשבון למישהו".

אולם הרבי מצדו אינו מוכן לקבל את הדברים והתירוצים. "רבותי, וכי שומעות אוזניכם את מה שאומר פיהם? מדובר הרי ביהודים בעלי משפחות וילדים רכים, איך יכולים אתם לשבת כאן במקומכם בידיעה ששני יהודים עומדים לקפח את חייהם? ששתי משפחות יהודיות עומדות להתייתם ולאבד את משענם בעוד דקות בודדות?"

חברי הוועד זעו על מקומם באי נוחות למשמע דבריו של הרבי, והרבי ואמר: "הרי סכנת המוות הנשקפת לחייכם ביציאה מן הגטו אינה אלא בגדר ספק, ואילו המוות הצפוי לאותם יהודים הריהו מוות ודאי. והרי כלל הוא שאין ספק מוציא מידי ודאי".

עם טענתו האחרונה של הרבי התקשו חברי הוועד להתמודד. איש לא נותר שווה נפש למשמע הדברים שיצאו מעומק לב. "אנא מכם, באו עמי", שב הרבי בנועם על בקשתו. "התלו אלי בדרכי אל המחנה הצבאי ונסה לשחד את הקצינים ולשחרר את היהודים. והיה אם ניתפס בידי החיילים, כי אז יכולים אתם לטעון שהתלוויתם אליי בתוקף תפקידי כרב יהודי כדי לומר עם הנידונים למוות את תפילתם האחרונה עלי אדמות".

ראשי הוועד קמו בשתיקה ממקומם, התעטפו במעיליהם והתלו אל הרבי לשליחות המסוכנת. בנסי ניסים עברה עליהם הדרך בשלום. אף פטרול צבאי לא חלף על פניהם בדרכם. אך בבואם אל המחנה הצבאי התברר להם לחרדתם כי שני היהודים כבר אינם כאן. "לפני כמה דקות לקחו אותם לבית הקברות הסמוך כדי להרגם בירייה", לחש מישהו באוזנם.

המשמעות המצמררת הייתה ברורה לכולם. "עלינו לשוב במהירות לגטו", התלחשו חברי הוועד היהודי בינם לבין עצמם. "נראה שאיחרנו את המועד, הבה נסתלק מכאן בטרם יבולע לנו". אולם הרבי הצדיק בעל ה'מקור ברוך' זי"ע אינו אומר נואש. "חלילה, כבר אמרו חז"ל אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יתייאש מן הרחמים'. יהודים, באו נרוץ לבית הקברות", קרא במסירות נפש של ממש לעבר מלוויו. "מי יודע, אולי עוד נצליח להציל את חייהם".

כשהתקרבו הרבי ומלוויו לבית הקברות נגלה לעיניהם מחזה אימים, המחזה הנורא מכל. שני היהודים האומללים ישבו על

הקרקע בפנים נטולות צבע, מולם ניצבו התליינים הרוצחים וכלי ירייה שלופים בידיהם.

הרבי הקדוש לא המתין עוד רגע. ליבו הרחימאי לא עמד במחזה הזוועה שנגלה לעיניו. נשא את רגליו במרוצה תוך סיכון חיים מוחשי והתנפל לרגלי החיילים. "אנא בטובכם רחמו עליהם", הפציר בהם הרבי בקול בוכים. "יש להם משפחות, ילדים וילדות שמחכים להם בבית, אל תעשו זאת. רחמו עליהם".

החיילים הזדוניים לא התרגשו כלל מתחנונו של הצדיק, חלקם צחקו בקול רם לנוכח המראה המשעשע מבחינתם, אחרים הגיבו לעברו בקול מזרה אימים: "לך מכאן מהר, אחרת נירה גם בך".

אולם הרבי הקדוש אינו מוכן לסגת. "לפחות הרשו לי להתפלל עם הנידונים את התפילה האחרונה", ביקש הרבי מהחיילים. למרבה הפלא, לבקשה הזו הסכימו החיילים. "יש לך כמה דקות להתפלל איתם, ואחר כך תסתלק מכאן ומהר".

הרבי ניגש אל שני היהודים, התפלל עמם וחזק אותם בדבריו ועודד את רוחם. לאחר מכן ניגש הרבי שוב אל החיילים וניסה לקשור עמם שיחה. כעת לאחר שהצליח לפתוח סדק קל בלבם האטום ניסה שוב לדבר אל לבם ולשדל אותם בכל לשון של בקשה.

"אני רואה שאתם בסך הכל אנשים טובים", אמר להם הצדיק בפקחותו. "אתם לא רוצחים שפלים, אין לכם עניין לעולל רע ללא סיבה. אלא מה, קיבלתם פקודה ועליכם לבצע אותה... הנה" - שלף הרבי מעטפה עבה מכיסו - "יש כאן בידי מתנה קטנה בשבילכם, אבל עשו לי טובה - שחררו את שני האנשים לחיים. מה אכפת לכם, הרי אף אחד לא יידע לעולם אם אכן הרגתם אותם או לא. ויתרה מזו, אם אכן ביום מן הימים תתבקשו להוכיח שאכן ביצעתם את הפקודה, כי אז מוכן אני לבוא ולהעיד כי אני בעצמי התפללתי עם הנידונים למוות את תפילתם האחרונה".

דבריו של הצדיק שנאמרו בנעימות חדרו ללבם המשוקץ של החיילים ופילסו להם דרך לתוך מחשבותיהם. "בסדר", סיננו כמה מהם בשקט. "תן לנו את הכסף, קח את שני היהודים שלך ותסתלקו מהמקום כהרף עין".

את הסיפור הזה סיפר מתוך התרגשות עצומה בנו הגדול של רבנו זי"ע, הלא הוא כ"ק מרן אדמו"ר מסערט ויזניץ זצ"ל במעמד חגיגת היובל לרמת ויזניץ המעטירה בחיפה, אותה הקים ובנה לימים רבנו בעל ה'מקור ברוך' זי"ע, בבואו להעלות על נס את אהבת ישראל שפיעמה בלבו של אביו הקדוש.

"כמה סכנת נפשות היתה באותו מעשה", הפטיר הרבי זצ"ל ברטט, "ואף על פי כן ולמרות הכל אבא זי"ע לא הביט על כלום. רק בצורה זו עלה בידו להציל את היהודים ממוות בטוח. כי אכן בנפשו היה הדבר, מסירות נפש ואהבת ישראל כלפי כל יהודי".

(המבשר תורני)





טעימה מגיליון 'לקראת שבת'

צילום: יהושע וייסמן

## הרה"ג הלל קופרמן שליט"א, שאל פעם את מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל: מדוע דוקא נח ניצול מן הגזירה?

פנינים מהגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

נפשי, כי שאל פעם את מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל, על דברי רש"י המובאים בפרשה על הפסוק: "קץ כל בשר בא לפני" - "כל מקום שאתה מוצא... ועבודה זרה, אנדרלמוסאי באה לעולם והורגת טובים ורעים".

לכאורה משמע מלשון רש"י - 'והורגת טובים ורעים', שגם בדורו של נח היו עדיין אנשים שלא היו ראויים להימחות במבול יחד עם שאר בני דורם, ובכל זאת הם מתו עם החוטאים. אם כן, מדוע דוקא נח ניצול מן הגזירה? במה היה עדיף נח על כל יתר האנשים הטובים שמתו במבול?

הרב שטיינמן השיב לו כמעט בלשון הזה:

"אתם יודעים למה דוקא הוא ניצול? כי הוא היה איש נח! 'חן' ו'נח' הם אותן אותיות. חז"ל הרי דרשו במדרש 'אלה תולדות נח' - 'נח לשמים ונח לבריות'. אכן, היו עוד אנשים טובים בדורו של נח, אבל הם לא היו נוחים כמוהו!

"אתם מבינים זאת מסתמא", המשיך הרב שטיינמן לומר. "ישנם הרבה אנשים קשים שכל הזמן מנסים לעשות מריבות על כל דבר. אנשים כאלו לא זכו להינצל מן המבול... נח זכה להינצל משום שהיה נח לבריות, כפי שמבואר במדרש, שהוא היה נח בדיבורו במעשיו ובהילוכו..."

אדם שהוא נח לבריות, זוכה למצוא חן בעיני השם! מהי המשמעות של אדם 'נח'? הוא זה ההולך בתום לב. אין הוא רוטן על שום אדם, אין לו טענות ואין לו קפידות. אינו שונא ואינו שנאו, מחפש להיטיב עם הבריות ובורח בכל מאודו ממחלוקות וקטטות. זה הוא 'נח לבריות'.

וכבר אמרו חז"ל (אבות ג, י): "כל שרוח הבריות נוחה הימנו, רוח המקום נוחה הימנו".

(מתוך מאמר נרחב ב'לקראת שבת' שיופץ אי"ה ביום ה'. המקור: ספר 'אוצרותיהם אמלא')

אחד מגדולי מרביצי התורה של בני עדות המזרח בדור האחרון, היה הגאון רבי יהודה מועלם זצ"ל, ראש ישיבת 'פורת יוסף'. גברא רבה שזכה להרביץ תורה והוראה עשרות בשנים ולהעמיד אלפי תלמידים. במקום שאתה מוצא את גדולתו שם תמצא את ענוותנותו, כל ימיו הלך בצידי דרכים והתנהג בפשטות וצניעות שאין לה אח ורע.

זכורני בשנים הקדומות יותר, שנהג ללבוש בימות החול איצטלא דרבנן - 'פראק', ואילו בשבת לבש חליפה קצרה - היפך מנהג העולם הלובשים בשבת את הלבוש המכובד יותר. בהזדמנות מסוימת הרהיב עוז אחד התלמידים לשאלו על כך, והוא השיב בענוה מפעימה: "הלוא ה'פראק' אצלי אינו אלא כ'בגד עבודה', מכורח היותי משמש בראשות ישיבה, אך בשבת שאינני משמש במשרה, יכול אני ללבוש חליפה כמו כולם..."

ואציין דבר נפלא מהליכותיו, בו נוכחתי בזמנו כשהתגוררנו בירושלים בשכנות אליו:

פעם הייתי זקוק לשוחח עמו בהקשר לענין ציבורי כל שהוא. נקשתי על דלת הבית, והרבנית פתחה ואמרה שהרב נח כעת. כמובן שנסוגתי לאחור, אך ביקשתי מהרבנית שתמסור לרב את שמי ואת הענין שעליו אני זקוק לדבר עימו.

והנה, אך יצאתי מהבית, עדיין לא הספקתי להתרחק הרבה, אני שומע את הרבנית קוראת בשמי שאשוב, כי הרב קורא לי. לא היה לי נעים להפריע את מנוחתו, אולם לא יכולתי לסרב לאדם גדול.

משכנסתי לביתו הבנתי למפרע באיזו 'מנוחה' מדובר... הרב היה עסוק בעומקה של סוגיא במסכת יבמות... השתוממת להיווכח מה היא שעת המנוחה שלו!

'נח לשמים ונח לבריות' - 'נח' אותיות 'חן'

הרה"ג הלל קופרמן שליט"א, כותב בספרו הנפלא 'שובי

## דבר לשון הרע שהתפרסם בעיר אחת - האם מותר לספרו בעיר אחרת?



החפצים  
בחיים - הפץ  
חיים יומי

### הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'הפץ חיים'

עקב התפתחות אמצעי התקשורת החוצים ימים ויבשות, יש שכתבו (חלקת בנימין אות נה), שאין הדבר תלוי רק במקום שבו נאמרו הדברים, אלא בעיקר כלפי מי הדברים נוגעים. שישנם דברים המסעירים קבוצה מסוימת של אנשים הקשורה לאותו אדם שעליו נאמרו דברי הגנאי, שכלפיהם יש לתלות שכשנאמרו הדברים באפי תלתא, הדבר יתפרסם ביניהם אף אם גרים במקומות מרוחקים מהמקום בו נאמר הסיפור, ואילו אצל אנשים אחרים שאינם מגלים עניין בסיפור זה, לא יתפרסם הדבר כלל, ולהם יהיה אסור לספר אף שנאמר באפי תלתא [וכל דבר יש לדון לגופו].

בסעיף ו' (כלל ב מהלכות לשון הרע כותב ה'חפץ חיים', כי ההיתר לספר לשון הרע שנאמר בפני שלושה אנשים הוא רק באותה העיר, אך לא בעיר אחרת, אפילו ששיירות מצויות מזו לזו. ובהגהות באר מים חיים הוא מוסיף, כי אין זה כלל קבוע, אלא הדבר תלוי עד כמה הסיפור מרעיש את אזני הבריות, שישנם דברים הנשמעים אפילו מעיר לעיר, וישנם דברים שאינם נשמעים כל כך מפני שאינם חשובים ומעניינים כ"כ, שבודאי אינם נשמעים מעיר לעיר, ובדברים כאלו יתכן שאפילו באותה העיר אם היא עיר גדולה, אין הסיפור עומד להתגלות בחלקי העיר האחרים. בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מוסיפים, כי בזמננו

# הפורתח

## בכל יום...

הנידח היומי של דרשו

# 2000

כל המספרים מאחורי  
גליון ה-2,000 של ה'פותרח'

מנויים	43,567
שיעורים ב'דף היומי'	6,659
עובדות והנהגות מגדולי ישראל	1,001
סיפורים קצרים	1,660
הלכות אקטואליות	369
ראיונות	991
כתבות ומאמרים	8,369
ווארטים וסיפורים לפרשת השבוע	1,756
טורים ודעות	965
קטעי הלכה מקוצרים	12,653
מאמרי דקה מתוקה על ה'דף היומי'	321
מאמרי שמירת הלשון	1,367
קטעי 'התחזקות יומית'	1,961
'יארצייט' בלוח היומי	1,637

Dirshu  
דרשו ד' ועוז  
קרן עולמית לחינוך  
ועידוד לימוד התורה



דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

# כאשר צעדו האב ובנו לעבר המכונית, עבר ביניהם לפתע התול שחור. "בבקשה תנטל את הטיסה", התחנן האב בבהלה לבנו, "חתול שחור מביא מזל שחור!"... האם מותר לבן לשמוע בקול אביו?

"על שלחן אביהם..."

עירובין עב

כי מורה הדבר שיפגע בו אדם רמאי] וכדומה - על כן לא ילך היום בדרך זו, או לא יתחיל היום במלאכה זו כי לא יצליח".

ושנינו בשו"ע (יו"ד סימן רמ ס"ו): "אמר לו אביו לעבור על דברי תורה, בין מצות עשה בין מצות לא תעשה, ואפילו מצוה של דבריהם, לא ישמע לו". וגם בנידון דידן האב אומר לבנו לעבור על דברי התורה שאסרה לעשות ניחושים אלא לבטוח בהשי"ת, וממילא היה נראה שלא ישמע לו ויטוס. ואף על פי שאם הבן יימנע מלטוס יהיה זה מחמת כבוד אביו ולא מחמת ניחוש, מכל מקום הוא פועל על פי ציווי האב שמנוגד לציווי התורה שאסרה ללכת אחר נחשים.

אולם כאשר הצעתי את השאלה לפני הגר"נ קרליץ זצ"ל, אמר כי יוכל הבן לדחות את הטיסה, מכיון שמה שנמנע מלטוס, זה אינו מחמת הניחוש, אלא משום כבוד אביו, שבשל דמיונותו הכוזבים נתקף בדאגות שוא, והבן דוחה את טיסתו מפני שרוצה שאביו לא יהא חרד לגורלו.

והבן אף אינו מכשיל את אביו בעבירת 'ניחוש', משום שלכאורה העבירה היא דוקא בעשיית מעשה על פי הניחוש, או בהימנעות ממעשה מחמתו, יעויין ברמב"ם (סה"מ ל"ת לג) ובחינוך (מצוה רמט) ועוד, ואם כן האב אינו עובר על 'לא תנחשו', כי הוא עצמו אינו עושה שום מעשה מחמת הניחוש שלו. ואף אם נאמר שגם דיבורי ניחוש אסורים, הרי האב כבר עבר עליהם.

לסיכום: נראה שיוכל הבן לדחות את הטיסה למועד מאוחר יותר. (חשוקי חמד)

שאלה: ראובן הינו סוחר, שלצורך מסחרו נצרך לטוס למקומות שונים בחו"ל. בכל פעם שהוא עומד לפני טיסה, הוא מגיע לבית אביו כדי לקבל את ברכתו לנסיעה טובה והצלחה. והנה, פעם אחת הגיע ראובן לבית אביו להתברך לפני טיסה ממושכת למדינה רחוקה. לאחר שבירך האב את בנו, ליווהו לעבר מכוניתו, ולפתע עבר ביניהם חתול שחור... האב נזעק ונתקף בבהלה. "אני מבקש ממך שלא לטוס, כי חתול שחור מביא מזל שחור"... הבן ניסה להסביר לאביו כי אלו חששות של הבל, 'כי לא נחש ביעקב', אך האב לא השתכנע ונותר בשלו: "חתול שחור מבשר רעות, אל תטוס".

וכאן הבן שואל: כיצד עליו לנהוג? האם מותר או רצוי לשמוע לדברי אביו? או שמא יטוס ולא יציית לדבריו? [יצויין, שלא מדובר באופן שהאב יחלה, אלא שמחמת פחדו מבקש מבנו שלא יטוס]. תשובה: לכאורה האב מורה לבנו לעבור על האיסור של 'לא תנחשו' (ויקרא יט, כו), ודומה הדבר למבואר במסכת סנהדרין (דף סה ע"ב, הובא ברש"י על החומש שם): "איזהו מנחש? זה הסומך על סימן שהוא שטות והבל, בלי טעם וסברא, שיועיל הדבר או יזיק. כגון מי שאומר, הואיל ונפלה פיתו מפיו [שמדמיין כי מורה הדבר על אבדן פרנסתו], או נפל מקלו מידו [שסובר כי קעת אין לו על מי להישען], צבי הפסיקו בדרך, נחש עבר מימינו [ומתיירא שמא יזדמן לו לסטים], או שועל עבר משמאלו [וחושב

077-2222-666 או \*4992



קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

## הדף היומי בהלכה



### האם מותר לטלטל סולם בשבת וביום טוב?

לצורך טיפוס על גבו; אבל לצורך גופו ומקומו, מותר לטלטלו).  
וסולם המיועד לפעולה המותרת בשבת וביום טוב, וחזונו  
מוכיחה עליו שכן הוא - מותר לטלטלו. וסולם קטן המצוי בבית,  
ומיועד בין לשימושי היתר ובין לשימושי איסור, אין לטלטלו  
ברחוב, אבל בבית מותר.

[שו"ע תקיח, ה, משנ"ב כז-כט, ושעה"צ מא; וראה שו"ע שח, יט]

סולם המיועד למלאכת איסור, וחזונו מוכיחה עליו שכן הוא  
- אסור לטלטלו בשבת וביום טוב אפילו בתוך הבית, כיון שנראה  
כאילו נוטל את הסולם על מנת להשתמש בו למלאכת איסור.  
ואין דינו של הסולם כ'כלי שמלאכתו לאיסור', אלא כ'מוקצה  
מחמת גופו', שאסור לטלטלו אף לצורך גופו ומקומו. (ויש  
שמצדד, שאין איסור אלא בהזנתו ממקום למקום, או בהטייתו,

## הדף היומי בהלכה



### מהו 'גרף של רעי'?

אך עתידים לעוזבו מיד עד לאחר השבת, כך שלא יפריע להם עוד  
בשבת זו - אסור לטלטלו. ולדוגמה: אם מונח בסלון הבית דבר  
מאוס, ובני הבית יוצאים מהבית לאכול סעודה שלישית במקום  
אחר ואינם עתידים לשוב לביתם עד למוצאי שבת, אסור לטלטלו.

[שו"ע תקיח, ה, ומשנ"ב לו; ביאורים ומוספים דרשו, 39-40]

דבר מאוס המונח במקום שבני אדם שוהים בו, או עוברים  
בו, וגורם להם אי נעימות משמעותית, כגון שהוא מדיף ריח רע  
- מותר לטלטלו כדי להוציאו החוצה, אף אם הוא מוקצה. היתר  
זה מכונה 'גרף של רעי'. ואסור ליצור היתר זה לכתחילה, דהיינו  
להניח במקום ששוהים בו דבר שבוודאי יִהפך לגרף של רעי.  
וכמו כן, אם הגרף של רעי מונח במקום שבני אדם שוהים בו

## הדף היומי בהלכה



### בהמה שמתה ביום טוב - האם נבלתה 'מוקצה'?

משום 'נולד', שהרי מצב זה בו היא ראויה למאכל הכלבים נוצר  
ביום טוב.

ואם הבהמה היתה בריאה בערב יום טוב, נחשבת נבלתה  
כמוקצה; ויש אומרים, שהאיסור הוא אף לדעת המתירים מוקצה  
כזה ביום טוב כנ"ל.

[שו"ע תקיח, ו, משנ"ב לג, וביה"ל ד"ה אף; ביאורים ומוספים דרשו, 41-42; שו"ע שח, כט]

בהמה שמתה ביום טוב - אם נטתה למות בערב יום טוב,  
וניתן להאכיל את בשרה לבעלי חיים המצויים במקום, אין נבלתה  
מוקצה. ואם היתה חולה בערב יום טוב אך לא נטתה למות,  
נחלקו הפוסקים אם נבלתה מוקצה; ולדעת הרמ"א, סוג מוקצה  
כזה מותר ביום טוב (ראה שו"ע תצה, ד), אך אף לדעתו - נחלקו  
הפוסקים אם נבלה זו מותרת בטלטול ובהנאה, או שאסורה

\* דבר מוקצה המונח במקום שהולכים בו רבים, ויש חשש משמעותי שיינזקו ממנו, מותר לטלטלו על מנת לסלקו משם. ואם אין היזקו מצוי, אין לטלטלו כרגיל, אלא ב'טלטול מן הצד'.  
\* מותר לטלטל מוקצה ביום טוב לצורך 'אוכל נפש', אבל אסור לאכול מאכל שהוא מוקצה, למרות שאין לך צורך אוכל נפש יותר מהאכילה עצמה.  
\* אף המלאכות שמותר לישראל לעשותן ביום טוב שלא לצורך אוכל נפש, אסור לעשותן עבור גוי, או עבור בעלי חיים.

## מה שלמדנו לפני מאה ימים:



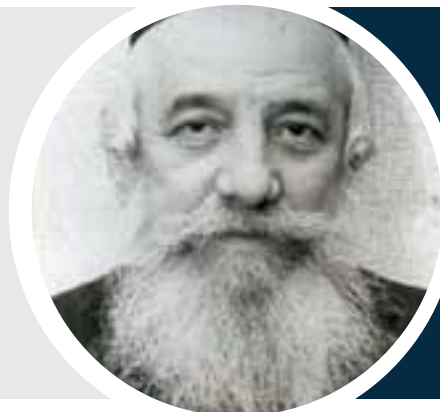
## רמת החשש ל'טריפה' בבהמות ובעופות בעבר ובהווה

בבהמות, ובמיוחד בטריפות הריאה, ובעקבות כך החמירו הפוסקים בדיני הטריפות השונים, כך שלא ניתן לקבוע עוד כי רוב הבהמות מותרות לאכילה. ובזמננו, התרבו טריפות הריאה אף בעופות.

[משנ"ב תצו, מט רנא; ביאורים ומוספים דרשו, 49 ר"ס 55, וראה שם, 58]

בהמה ועוף שיש בהם לקות - מחמת מחלה, מכה, וכדומה - אשר סופם למות מחמתה, הרי הם 'טריפה', ואסורים באכילה. בזמן חכמינו ז"ל, היו רוב הבהמות כשרות לאכילה, ורק מיעוטן טרפה, אך היה זה 'מיעוט המצוי', ולכן אסרו חכמים לאכול מבשר בהמה שנשחטה כל עוד לא נבדקה אם יש בה טריפה. ומזמן הראשונים ואילך התרבו הספקות בדיני הטרפות

## הלוח היומי



## ב' בחשוון | רבי ברוך ב"ר ישראל הגר זצ"ל, האדמו"ר הראשון מסערט-ויז'ניץ ובעל מקור ברוך

בשנת תרס"ו התרחש 'פוגרום אודסה' בה נהרגו מאות רבות של יהודים הי"ד ונפצעו אלפים וכן נעשו צרות רבות לשאר היהודים בעיר ע"י פורעים וחיילים.

## יארצייט:

ש"ן: רבי שמואל ב"ר משה דה מודינה זצ"ל, המהרש"ד, אב"ד בסלונקי ובעל שו"ת הרש"ד.  
תכ"ז: רבי שמואל ב"ר יצחקי גאון זצ"ל, המהרש"ג, אב"ד סלונקי.  
תרל"ז: רבי חנינא ב"ר נפתלי צבי (מרופשיץ) הורביץ זצ"ל.  
תרע"ט: רבי יוסף ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל, אב"ד קראקא ובעל לקח טוב, אתוון דאורייתא, בית האוצר, גליוני הש"ס ועוד.  
תרצ"ב: רבי אליעזר ב"ר מאיר דב שולביץ זצ"ל, מייסד ור"י לומזה, ר"י בפרילוקי ובעל אור אליעזר.  
תרצ"ז: רבי מרדכי ב"ר חיים יהודה מאיר חודרוב זצ"ל, האדמו"ר מטאלנא-ויז'ניץ בבידוולה ובקולומייא.  
תרצ"ח: רבי יהודה לייב ב"ר בנימין גרויבארט זצ"ל, בעל שו"ת חבלים בנעימים.  
תשכ"ד: רבי ברוך ב"ר ישראל הגר זצ"ל, האדמו"ר הראשון מסערט-ויז'ניץ ובעל מקור ברוך.  
תשנ"ג: רבי אלעזר שמחה ב"ר אלחנן בונים וסרמן זצ"ל, ר"י אור אלחנן ובעל שמחת אלעזר.



### הבטחה לפרנסה טובה

כתוב בספר החינוך: כך מקובל אני מרבתי ישמרם הקל, שכל הזהיר בברכת המזון, מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו.  
(החינוך מצוה תל)

נשתדל לברך ברכת המזון בכוונה ובמתינות ונזכה שפרנסתנו תהיה מצויה לנו תמיד בכבוד

\* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

\* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

\* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

\* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

**הכל במקום אחד**

קו השיעורים של 'דרשו' 4992\* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il